

Centen alleen maken geen goede zorg

VIJFHONDERD EURO

Niet genoeg om te fuseren

MAATSCHAPPELIJK WERKER

Staat er te vaak alleen voor

DE BOUWMEESTERSCAN

Nieuwe ideeën doen gemeenten nadenken

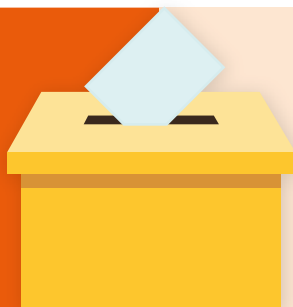
MATEXI AWARD

VOOR HET MEEST VERBINDENDE BUURTINITIATIEF

Buurtontwikkelaar Matexi organiseert dit jaar al voor de 4^e keer de Matexi Award, de prijs voor het meest verbindende buurtinitiatief. Daarmee bekroont Matexi de vele Belgen die zich met hart en ziel inzetten voor hun buurt.

Een honderdtal buurtinitiatieven, zowel particuliere als initiatieven van lokale besturen schreven zich in voor deze prestigieuze award. Wij danken iedereen voor deze enthousiaste respons.

STEM VANAF 22/05
op je favoriete
project & bepaal
mee wie de
publieksprijs wint!

Lees vanaf 17/05 op
www.matexi-award.be
welke 10 laureaten de
jury heeft gekozen.

Op donderdagavond 07/06 kom je te weten
wie de prijzenpot voor een totale waarde
van 7.000 euro wegkaapt.

Welkom
in de
buurt.

Europa, België, Vlaanderen, kom dichterbij

Het gaat niet om bevoegdheden afpakken. Het gaat om partnerschap: dat is de kerngedachte uit het verkiezingsmemorandum van de VVSG.

In mei mogen we twee keer stemmen: voor het Eurovisiesongfestival en een week later voor de Europese, federale en Vlaamse verkiezingen. Nu gaat het festival – een ijkpunt van mijn kindertijd – soms voorbij zonder dat ik het door heb. Het is me te groot geworden, te ondoorzichtig, ik heb er geen band meer mee. Dezelfde klanken hoor je over Europa. Is het niet te groot geworden, te onpersoonlijk, zijn we het zicht op wat er daar gebeurt niet kwijt? Jammer, want ik ben een echte Europa-lover.

Voor ik eind 2017 bij de VVSG startte, werkte ik dertien jaar bij de Vlaamse overheid. Met veel liefde, want het is een schitterende organisatie, maar ik voel nu pas hoe ver dit overheidsniveau van de lokale leefwereld staat.

De trend naar kleiner en autonomer, naar organisaties op mensenmaat, die sneller kunnen schakelen: Geert Noels schrijft erover in *Gigantisme*. Bedrijven maar ook overheden groeiden de afgelopen jaren vanuit een heilig geloof in centralisering en schaalvoordelen uit tot mastodonten. Maar nu botsen ze op hun grenzen. Centrale administraties kunnen met hun top-downbenadering de vele nieuwe maatschappelijke vraagstukken die bottom-up komen, niet goed tijdig van antwoord dienen. Veel bedrijven kozen al voor decentralisering. Ze geven vanuit het corporate niveau veel ruimte aan autonome divisies, die geholpen door technologie sneller, wendbaarder en creatiever reageren op nieuwe ontwikkelingen in hun omgeving. Ook de andere overheden zouden meer gewicht moeten leggen bij de lokale besturen, met hun kortere feedback-loops krijgen ze vlugger van hun inwoners te horen of een maatregel deugt. De band is er persoonlijker, de loyaliteit groter. Door de verbinding van ambtelijke en maatschappelijke krachten kunnen ze sneller op nieuwe behoeften inspelen. De burgemeesters en hun colleges kijken met een geïntegreerde blik naar hun omgeving. Ze moeten wel, want lokaal komt alles samen. Nog een voordeel van decentralisatie: is de ene gemeente sterk in een bepaald beleidsveld, dan is de andere dat in een ander domein en tegelijk inspireren ze elkaar. Een Smart Flanders-beleid kan die lokale connectiviteit nog versterken.

Het gaat niet om bevoegdheden afpakken. Het gaat om partnerschap: dat is de kerngedachte uit het verkiezingsmemorandum van de VVSG. We vragen een duurzaamheidspact met de andere overheden om samen aan klimaat en sociale cohesie te werken. De gemeenten en steden willen serieus investeren, maar ze willen dan met de regionale overheden en het federale niveau ook zoeken naar een oplossing voor hun pensioenbom. Lokale besturen met te weinig bestuurskracht zouden inderdaad beter fuseren, maar laten we dan ook inzetten op homogene streek- en stadsregio's als plaatsen voor samenwerking tussen gemeenten en andere overheden. De lokale besturen vormen niet het thema van de verkiezingen van 26 mei. Toch hoop ik dat de Vlaamse, federale en Europese onderhandelaars straks beseffen dat hun eigen succes spoort met dat van de lokale besturen. Iedereen wint bij decentralisering richting gemeenten en steden, en bij streek- en stadsregio's. De overheden, maar vooral de burger en de democratie.

Reageren?

Twitter met ons mee op [@vvsg](#) en [@ingrid_pelssers](#)

Ingrid Pelssers is VVSG-directeur Communicatie en Strategie

Essay

'Onze zorgdienst maakt verlies'

Zodra lokale besturen twijfelen of zelf zorg organiseren nog moet, speelt het argument 'onze dienst maakt verlies' een belangrijke rol. Maar ook al geeft de boekhouding van een zorgdienst een reëel beeld van de kosten, de waarde die de dienst voortbrengt, is heel moeilijk financieel te evalueren.

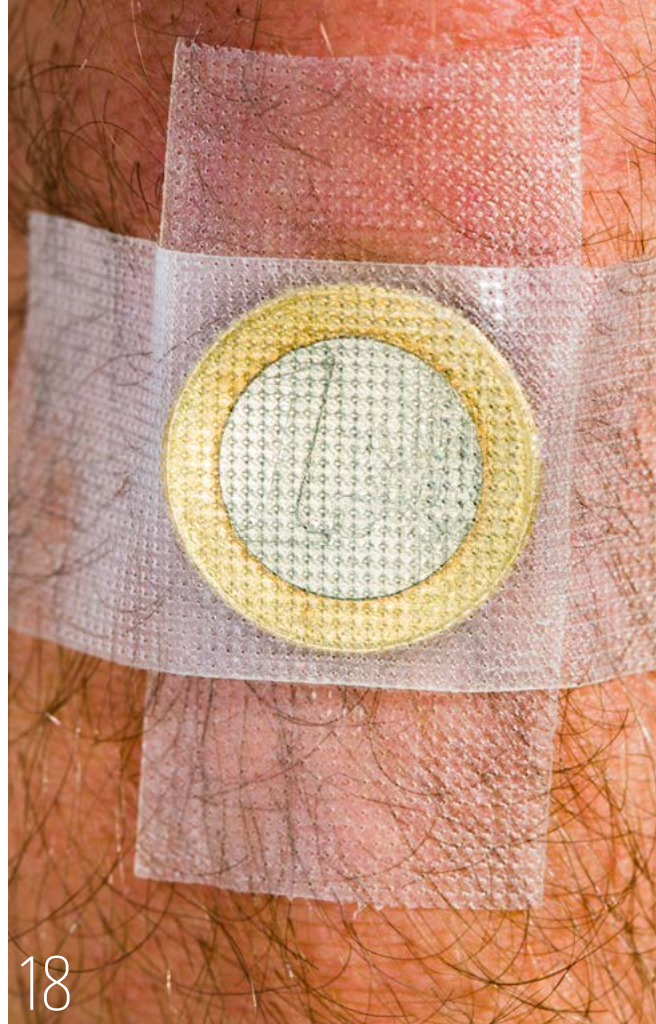

STEFAN DEWICKERE

De toekomst

'We willen de schoonheid van deze plek laten zien'

Met Cultureghem verbindt Eva De Baerdemaeker de oude paarden- en veemarkt van Kuregem met de buurt. Naast gezonde voeding, ontmoeting en een veilige plek om te spelen komt er ook plaats voor cultuur.

BART LUSIJ

STEFAN DEWICKERE

Interview

'MyBEnefits zal non-take-up van sociale rechten terugdringen'

Veel kwetsbare mensen genieten niet de rechten die ze hebben. Dat euvel wil minister van Sociale Zaken Maggie De Block verhelpen door een automatische toekenning van die rechten maar ook met de app MYBEnefits.

Praat mee over Lokaal
met **#VVSGLokaal**
Deel al waarop u fier bent
op **#lokaalDNA**
Volg ons op

12

fusies

Niet alle gesprekken leidden tot fusie

Er waren de afgelopen jaren tussen veel gemeenten fusiegesprekken aan de gang. Wat was de teneur van die gesprekken en waarom hebben ze soms wel en dikwijls niet tot een fusie geleid?

40

kinderopvang

Onthaalouders hebben toekomst

Jonge ouders kiezen voor de opvang van hun kinderen graag voor een onthaalouder maar elk jaar stoppen meer onthaalouders dan er beginnen. Heist-op-den-Berg kon die tendens keren door een wervingscampagne.

48

mobiliteit

Jim Walker: 'Er gebeuren te weinig verplaatsingen te voet'

'Stappen moet plezant zijn,' legt Jim Walker uit tijdens een wandeling in Gent waar hij erop wijst dat een stad haar publieke ruimte op maat van alle inwoners moet inrichten en dat wandelaars verrast willen worden.

56

voedselstrategieën

Lokaalmarkt 2.0, nieuwe samenwerking met lokale besturen

Op drie jaar tijd is Lokaalmarkt een begrip geworden, het is voor de bewoners van Deerlijk, Roeselare en Aalst al langer een ontmoetingsplaats waar ze lokale producten ontdekken. Nu zijn Heule en Brugge aan de beurt.

COLOFON

HOOFDREDACTEUR Marlies van Bouwel REDACTIE Marleen Capelle, Pieter Plas, Bart Van Moerkerke COVERBEELD Bart Lasuy VORM Ties Bekaert DRUK Schaubroeck MET DE STEUN VAN Belfius en Ethias, partners van de VVSG ADVERTENTIES Peter De Vester, peter@moizo.be, T 03-326 18 92 VACATURES Monika Van den Brande, vacatures@vvsg.be, T 02-211 55 43 ABONNEMENTEN abbonementen@vvsg.be, T 02-211 55 07 PRIJS ABONNEMENT VVSG-leden: 75 euro (vanaf 10 ex. 65 euro), Niet-leden: 150 euro. Een abonnement is jaarlijks opzegbaar in november. VERANTWOORDELIJK UITGEVER Mieck Vos, algemeen directeur VVSG VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN VZW Bischoffshelmlaan 1-8, 1000 Brussel, T 02-211 55 00, www.vvsg.be CONTACT lokaal@vvsg.be

Ondertekende artikels verbinden alleen de auteurs. Reacties zijn welkom. De redactie zal deze naar eigen inzicht al dan niet opnemen, inkorten of er melding van maken. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

vooraan

- 3 Opinie
- 6 Kort

politiek

- 12 Niet alle gesprekken leidden tot fusie
- 16 Estafette van Robrecht Bothuyne

organisatie

- 18 'Onze zorgdienst maakt verlies!'
- 22 Budgetbeheer: maatschappelijk werker staat er te vaak alleen voor
- 24 Dromen voor zorg
- 28 De toekomst van Eva De Baerdemaeker
- 32 Nieuwe infrastructuur: Welkom in Huis Madou

werkveld

- 34 Interview met minister Maggie De Block over MyBenefits
- 40 Onthaalouders hebben toekomst
- 44 Jim Walker: 'Er gebeuren te weinig verplaatsingen te voet'
- 49 De trambus: een primeur in Vlaanderen
- 52 De Bouwmeesterscan: nieuwe ideeën doen gemeenten nadenken
- 54 SDG's in de praktijk: Kansen en uitdagingen voor een lokaal integratiebeleid
- 56 Lokaalmarkt 2.0, nieuwe samenwerking met lokale besturen
- 58 In contact met jongerenwerker Koen Reynaerts

- 60 Agenda
- 61 Joblokaal
- 62 Burgemeester Triljoen

kort

Pensioenen onbetaalbaar voor steden en gemeenten

Tijdens de huidige bestuursperiode zullen de Belgische lokale besturen een enorme stijging van de pensioenuitgaven voor hun gepensioneerd statutaire medewerkers te verteren krijgen: tussen 2017 en 2024 komt er 800 miljoen euro boven op de huidige 2,46 miljard euro pensioenlasten, een stijging met maar liefst 33%. Deze exponentiële toename legt een bom onder de gemeentefinancien. Moeten de lokale belastingen omhoog? Moeten gemeenten minder investeren? Of moet er minder dienstverlening zijn?

In tegenstelling tot andere overheidsniveaus en tot de privésector staan de lokale besturen in België volledig zelf in voor de financiering van de pensioenen van hun statutaire personeelsleden. Het gaat om een omslagsysteem: ieder jaar stelt het Gesolidariseerd Pensioenfonds van de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten (GPF-PPO) een basisbijdrage vast op het salaris van de actieve ambtenaren die nodig is om de pensioenuitgaven van dat jaar te dekken. In 2019 bedraagt die 41,5% (7,5% werknemersbijdrage en 34% werkgeversbijdrage).

Betaalt een bestuur in een bepaald jaar minder basispensioenbijdragen dan de pensioenlasten van dat jaar van dat bestuur, dan moet het ook een responsabiliseringsbijdrage betalen. Dat gebeurt in ongeveer een derde van de Vlaamse lokale besturen (2017).

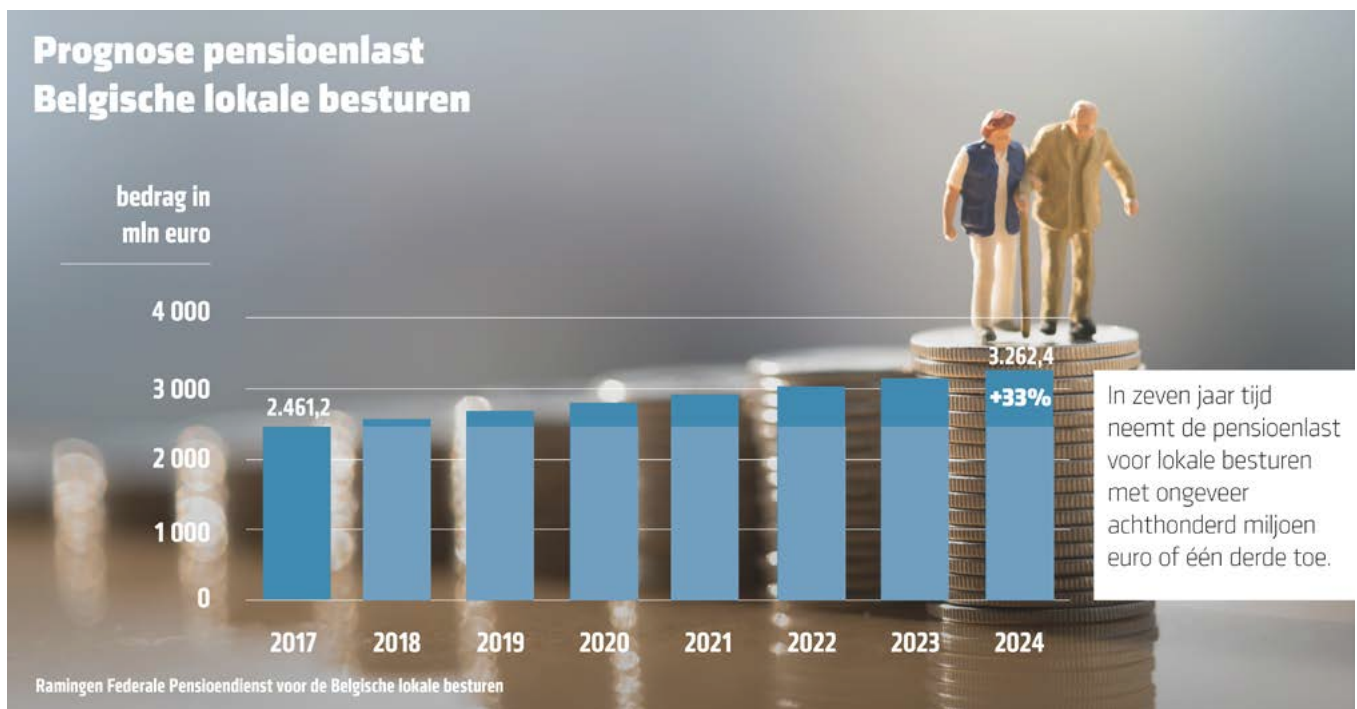
De gemeentelijke ambtenarenpensioenen zullen tegen het einde van de huidige lokale bestuursperiode met ongeveer achthonderd miljoen euro toenemen: dat is een stijging van de pensioenlast met één derde in zeven jaar tijd. Dat bedrag zullen de Belgi-

sche lokale besturen dus extra op tafel moeten leggen, tenzij er bijkomende externe financiering komt.

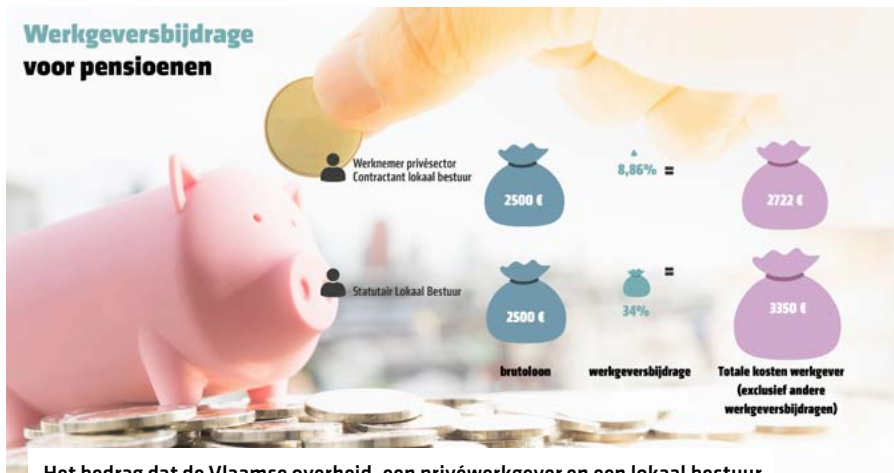
Anders dan de andere pensioenen

Dat gemeenten zelf de pensioenen van hun ambtenaren betalen, staat in schril contrast met de financiering van de werknemerspensioenen, van de zelfstandigenpensioenen en van de overheidspensioenen van de andere bestuursniveaus.

De Gemeenschappen en Gewesten geven zeer weinig uit aan de pensioenen van hun vroegere statutaire medewerkers, het is de federale overheid die het saldo betaalt. Maar bij de gemeenten is dit niet het geval, zij betalen als groep de pensioenuitgaven integraal, dus voor 100%, zelf. De Vlaamse overheid betaalt voor haar eigen gepensioneerd ambtenaren maar 2,34% van de

Werkgeversbijdrage voor pensioenen

Het bedrag dat de Vlaamse overheid, een privéwerkgever en een lokaal bestuur betalen voor de pensioenen van een werknemer die bruto 2500 euro verdient.

werkelijke pensioenuitgaven. Als gemeenten ook maar zo'n kleine bijdrage zouden hoeven te betalen, waren ze geen 34% maar slechts 1,17% kwijt als werkgeversbijdrage. In plaats van 1,1 miljard euro hadden de Vlaamse gemeenten dan in 2017 maar 27,8 miljoen euro moeten betalen.

Uit de impasse

Tot nu toe leek het dat de steden en gemeenten alleen de belastingen konden verhogen of de andere uitgaven verlagen, maar ze kunnen samen met de andere overheden ook een uitweg uit deze impasse zoeken. De VVSG roept de nieuwe regeringen op om samen een structurele maar billijke oplossing te vinden. Ondertussen kan de federale overheid de verdere stijging van de lokale pensioenfactuur voor

haar rekening nemen, zodat de lokale besturen daar al van verlost zijn.

Voor de duurzame oplossing bestaan er drie opties. Zo zouden de lokale besturen in de toekomst hetzelfde aandeel kunnen betalen als de Gemeenschappen en Gewesten; ofwel betalen ze het bijdragepercentage dat privéwerkgevers betalen; ofwel kiezen de overheden om voor alle ambtenarenpensioenen in België, ongeacht het niveau, eenzelfde werkgeversbijdrage te betalen. Volgens de VVSG is deze optie de billijkste, al vraagt ze een wijziging van de Bijzondere Financieringswet én een discussie over de statutaire tewerkstelling van de ambtenaar.

.....
Marijke Delange

Tot 14 juni Programma Innovatieve Overheidsopdrachten

De Vlaamse overheid lanceert een nieuwe oproep voor projectvoorstellen in het kader van het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten. Dat biedt je de kans duurzame en innovatieve oplossingen te laten ontwikkelen of aan te kopen voor problemen en/of uitdagingen in verband met overheidsopdrachten in je organisatie.

[Innovatieveoverheidsopdrachten.be/oproep-tot-projectvoorstellen](https://innovatieveoverheidsopdrachten.be/oproep-tot-projectvoorstellen)

Een nieuwe Green Deal is een feit: samen met 34 partners en de Vlaamse overheid maakt BBL de komende jaren werk van duurzame logistiek in onze steden. #greendeal #duurzamestedelijklogistiek @WeMakeTheShift @MOBI_VUB @vvsG @VILogistiek @Departement-MOW @OmgevingVL @KBS_FRB

@BeterLeefmilieu BondBeterLeefmilieu - Twitter 05/04

"Basiskennis van digitale & ethische vaardigheden zijn nodig voor de ontwikkeling van verantwoorde datapraktijken." @mirkoschaefer at #VVSgdata Hier is onze Data Ethics Decision Aid: <https://dataschool.nl/deda>

@mirkoschaefer Mirko Tobias Schäfer, professor @UniUtrecht - Twitter 02/04

Schepen Kathleen Depoorter @GemeenteEvergem verdedigt belangrijke rol steden en gemeenten in realisatie #SDGs: "lokale besturen in Vlaanderen vertalen #Agenda2030 in concrete initiatieven" op "Regions and cities making the SDGs happen" @EUROCITIEStweet @CCRECEMR @VVSgInternat

@VVSg - Twitter 12/04

Decreet buitenschoolse opvang goedgekeurd in #commisiewelzijn. Decreet straalt vertrouwen uit in verbindende kracht van lokaal bestuur en meerwaarde die lokaal maatwerk biedt voor gezinnen, kinderen en samenleving. #vvsG #LokaalDNA www.inspiratiedag-kinderopvang.be

@AnnLobijnVVSG Steunpunt Kinderopvang - Twitter 11/04

VNG wil uitbreiding van stategie-systeem naar blikjes en verplicht op grote flessen. Lees onze brief aan de TK: https://vng.nl/files/vng/20190411_vng-in

@VNGgemeenten Vereniging van Nederlandse Gemeenten - Twitter 11/04

Belangrijk artikel in debat over gemeentelijke fusies @vvsG - conclusie: Inwoners van kleinere gemeenten participeren makkelijker in lokale politiek en voelen zich daar ook competent voor: <https://bit.ly/2Uis6BX>

@GeorgeBert Bert George, Assistant Professor @EUR_BSK - Twitter 13/04

Lokale besturen staan dicht bij de burger. Daardoor zijn ze een cruciale actor in de energietransitie. We willen een expertisecentrum oprichten dat steden en gemeenten de komende drie jaar energieadvies op maat kan geven.

Lydia Peeters, Vlaams minister voor Energie - Het Belang van Limburg 08/04

Diversiteitscommunicatie

Wat is diversiteitscommunicatie? Waarom is verbindende communicatie en marketing vandaag nodig? Slagen communicatiemedewerkers in overheid en social profit erin iedereen te bereiken en aan te spreken? Hoe stem je plannen, doelen en gedrag daarop af? Hoe communiceer je doelgericht, geloofwaardig en duurzaam, ook naar die groepen die te maken hebben met sociale ongelijkheid en discriminatie? Dit boek zet je op weg met twaalf heldere tips, gebaseerd op onderzoek bij ruim 300 communicatiemedewerkers, met tal van voorbeelden van campagnes en communicatiemiddelen, nuttige doorverwijzingen, en een zelfscan-instrument voor de toetsing van je communicatie.

- I. Tiggelovend
- Diversiteitscommunicatie: verbindende communicatie & marketing, 9789492784049
- Uitgeverij Studio Sesam, distributie Epi
- 24,95 euro

5 tips voor meer participatie

Burgers willen meer betrokken worden bij initiatieven binnen hun stad of gemeente. Een mooie ontwikkeling, mits de overheid deze kans ook echt aangrijpt. Dialoog, elkaar actief opzoeken en samenwerking stimuleren zijn essentiële onderdelen voor deze burgerparticipatie. Maar hoe doe je dat en met wie moet je allemaal rekening houden?

1 Betrek inwoners zo vroeg mogelijk in het proces

Inwoners willen daadwerkelijk voelen dat ze invloed uitoefenen op het beleidsproces. Als ze het idee krijgen dat het besluit al genomen is, wekt dat weerstand en irritatie op. Als inwoners echt kunnen participeren en invloed hebben, willen ze graag meedenken. Het draagvlak voor besluiten en beleid wordt uiteindelijk groter. Direct contact tussen overheid en burger versterkt bovendien het wederzijds vertrouwen.

2 Manage verwachtingen

Voor het traject begint, maak je de inwoners duidelijk wat ze ervan kunnen verwachten. Waar praten ze in mee? Hoeveel tijd kost dit hen? En wanneer zijn de resultaten zichtbaar? Het managen van verwachtingen voorkomt teleurstellingen over de mate van invloed of de duur van het traject.

3 Denk vanuit de burger

Decreten en plannen zijn belangrijk maar burgers willen weten wat het voor hen betekent. Wat verandert er precies? En wat heb ik eraan? Maak vragen dus concreet en denk vanuit het perspectief van de burger.

4 Experimenteer met nieuwe vormen van participatie

Digitaal, via social media, WhatsApp, open vergaderingen of inloopavonden. Het kan allemaal, maar probeer vooral verschillende dingen uit. Zo merk je vanzelf wat het beste werkt. Laat burgers ook zelf actief meedenken. Op welke manier willen zij het liefst benaderd worden?

5 Wees transparant en eerlijk

Inwoners waarderen eerlijkheid en transparantie. Geef aan dat je voor het maximale resultaat gaat, maar wees eerlijk over de mogelijkheden en onmogelijkheden. Als iets niet lukt, leg dan ook uit waarom niet. Zo laat je zien dat je de inwoners goed wilt informeren.

.....
Herman Callens

www.dewakkereburger.be, zoek op inspiratienota; www.binnenlandsbestuur.nl, zoek op burgerparticipatie

Snelgids gemeentelijke werking

Het decreet Lokaal Bestuur zet de lijnen uit voor de werking van de lokale besturen, en bepaalt met ingang van 1 januari 2019 de specifieke bevoegdheden voor de politieke en ambtelijke organisatie. Deze gids vat de essentie en de krachtlijnen van het decreet samen en verschaft per orgaan en per functie, helder gestructureerd, een gebruiksvriendelijk overzicht van alle bevoegdheden die in het decreet voorkomen. Voor elke bevoegdheid worden de vindplaats in het decreet, de mogelijkheid tot delegatie en eventuele directe verbanden met gerelateerde bevoegdheden aangegeven. Ook de werking van de bestuursorganen wordt kort uit de doeken gedaan. Met een quiz op het einde test de lezer zelf zijn of haar kennis van de essentie van het decreet.

- K. Lambrechts, R. Verhaert
- Snelgids gemeentelijke werking: krachtlijnen, bevoegdheden en werking in een notendop
- Uitgeverij Vanden Broele, Brugge
- 39 euro

Afvalzak wordt duurder

De OVAM heeft zoals ieder jaar de belastingtarieven geïndexeerd die gemeenten moeten toepassen bij het aanrekenen van de kosten voor afvalbeheer. Een restafvalzak van 60 liter moet nu tussen 0,825 euro en 2,475 euro kosten. De regels over gemeentelijke afvalbelastingen staan in het Vlarema, het uitvoeringsbesluit van het Materialendecreet. Zo moeten gemeenten het principe 'de vervuiler betaalt' toepassen bij het aanrekenen van de kosten aan de inwoner. Bijlage 5.1.4 van het Vlarema bevat minimale en maximale belastingtarieven voor huisvuil en grof vuil. Daardoor moet de inzameling van grof vuil vanaf de eerste kilogram betalend zijn. Gemeenten kunnen een afwijking op het maximumtarief voor huisvuil aanvragen, als blijkt dat de werkelijke kosten hoger zijn.

Piet Coopman
www.ovam.be

Week van de Korte Keten

Tijdens de Week van de Korte Keten van 4 tot 12 mei kun je lokale producten recht van bij de boer kopen. Zo kan de landbouwer zijn prijs, de productiemethode en het aanbod zelf bepalen. Hij is niet alleen de ambassadeur voor zijn product maar voor de hele korte keten. De consument krijgt in ruil verse producten van hoge kwaliteit recht van bij de boer, zonder veel voedselkilometers of verpakkingsafval.

Tijdens de Week van de Korte Keten kun je bij de producenten die een opendeurdag houden, ook nog een blik achter de schermen werpen of eten op een unieke locatie. In sommige streken zijn er fiets- of wandelroutes langs verschillende producenten.

Marlies van Bouwel
www.weekvandekorteketen.be en www.rechtvanbijdeboer.be

Kindvriendelijke stapelbouwomgevingen

De buurt en de omgeving waarin je opgroeit, beïnvloeden je ontwikkeling en persoonsvorming. In de toekomst zullen we compacter en dichter bij elkaar leven. Nu al wonen almaar meer kinderen en tieners in een of andere vorm van stapelbouw: van grootschalige sociale hoogbouw, over private flats tot kleinschalige cohousing. Hoe geven kinderen en tieners betekenis aan deze woonomgevingen, welke kansen zien ze en op welke manier kan de leefbaarheid van stapelbouwomgevingen versterkt worden?

Hierover maakten de onderzoekers van HOGENT een tentoonstelling in De Wijnaert in Gent. Antwerpen Europark, Gent Watersportbaan, Wondelgem Lange Velden en regio Meetjesland komen aan bod. De feestelijke opening heeft plaats op 22 mei en er is een slotdebat op 19 juni. Er zijn rondleidingen met gids.

Joris Deleenheer
www.blok.cf of www.facebook.com/PWOBL0K

Natuurlijk zijn we blij dat Vlaanderen investeert. Het is broodnodig. Maar het is onvoldoende als we tegen 2027 onze waterlopen zuiver willen krijgen.

Nathalie Debast, VVSG-woordvoerder over de Vlaamse investeringen in riolen – De Standaard 11/04

In 2013 bleek dat 70 procent van de Vlaamse kerkgebouwen geen rookmelders had. Sindsdien hebben we sterk ingezet op sensibilisering, maar er is nog veel werk aan de winkel. De gemeenten spelen daar ook een belangrijke rol in. Het is aan hen om budgetten vrij te maken.

Jonas Danckers, wetenschappelijk medewerker van het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur – Het Belang van Limburg 17/4

Vooraf de lokale politiek kan munt slaan uit de aanpak van plastic. Plasticvervuiling is zichtbaar en concreet, de politicus die de achtertuin belooft schoon te maken, kan rekenen op kiezerswinsten. Mensen willen geen rommel. Het zijn ook mensen die stranden en parken opruimen. Ik hoop daarbij dat burgers verder kijken, het grote plaatje en het belang van globale actie inzien.

Greenpeace-activist Will McCallum – De Morgen 19/4

Gebouwen zijn in Europa goed voor meer dan 40 procent van het energieverbruik. We moeten niet alleen inzetten op hernieuwbare energie, maar ook op betere energieprestaties.

Quentin Sizaire, managing partner van crowdfundingplatform Ecco Nova – Trends 18/4

De sociale woningbouw kost gigantisch veel geld. Bovendien creëer je samenlevingsproblemen in die woonblokken, vol met zwakke gezinnen met hun specifieke problemen. Met huursubsidies kan de overheid de sociale mix in de steden stimuleren in plaats van getto's te vormen.

Katelijne D'Hauwers, directeur van de Verenigde Eigenaars – Trends 18/4

Wat maakt een mens gelukkig? Het gevoel hebben dat je mag participeren in een stad. Niet alleen doordat je je mening mag zeggen, ook doordat je een plek krijgt waar je iets op poten kunt zetten en daarin serieus wordt genomen. Het is meer dan een hobbyclub van mensen die met wat pallets iets in elkaar timmeren. Ik zie zo vaak initiatieven ontstaan waar een enorme dynamiek en kracht in zit, die moet je als stad koesteren.

Peter Vanden Abeele, Gents stadsbouwmeester – Knack/Weekend Knack 17/4

Wegwijs: uitvoering overheidsopdrachten

De laatste stevige aanpassing van de regelgeving overheidsopdrachten door de Wet van 17 juni 2016 en de bijbehorende uitvoeringsbesluiten heeft uiteraard gevolgen voor de uitvoeringsregels. De nieuwe editie van deze gids behoudt de gebruiksvriendelijke format en biedt een volledig overzicht van de actuele bepalingen, met bijzondere aandacht voor de passages die wijzigden of voor interpretatie vatbaar zijn. Commentaren en voetnoten bieden houvast, en de verbanden tussen de bepalingen werden met zorg in kaart gebracht.

- A. Eeckhout, L. Ottevaere, M. De Caster
- Wegwijs in de uitvoering van overheidsopdrachten: editie 2019
- Uitgeverij Vanden Broele, Brugge
- 45 euro

#ikdrinkkraanwater, jij ook?

KRAAN WATER

Het is gezond, milieuvriendelijk, goed voor de portemonnee én het loopt zomaar uit de kraan. Maar toch zit het drinken van flessenwater er bij ons, Vlamingen, stevig ingebakken. Vandaar dat AquaFlanders, de federatie van de waterbedrijven en rioolbeheerders, deze maand een campagne

lanceert over kraanwater, met Tom Waes en Nathalia. Op de campagnewebsite www.kraanwater.be kun je zelf berekenen hoeveel centen en CO² je bespaart door kraanwater te drinken. Je vindt er ook lekkere kraanwater-recepten én een hoop slimme tips om spaarzaam om te gaan met je water. En het wordt nog leuker! Met de hashtag #ikdrinkkraanwater kun je zelf een leuke kraanwaterfoto of -video maken en op je eigen Twitter-, Facebook- of Instagramaccount plaatsen. Tegelijk steun je een goed doel want voor elk uniek filmpje doneert AquaFlanders immers een euro aan Join for Water, de Belgische water-ngo die jaarlijks tienduizenden mensen toegang geeft tot duurzame oplossingen voor drinkwater in Afrika en Latijns-Amerika.

.....
Marlies van Bouwel
www.kraanwater.be

Gezocht: #lokaalDNA op instagram!

Lokale verhalen die doen dromen, glimlachen en inspireren... Daarvoor hebben we jou nodig! Neem ons instagramaccount een week lang over en toon wat leeft in jouw gemeente, wie je lokale medestanders zijn en hoe jouw #lokaalDNA elke dag het verschil maakt. Laat het ons weten, vertel het voort en volg het voorbeeld van onder andere strategisch planner Ellen Vandeputte, webmaster Lie Lauwers en burgemeester Francesco Vanderjeugd.

Volg @lokaal_dna op Instagram

Stel je kandidaat via sociale media of katrien.gordts@vvsg.be

Sportief genieten van proper water

met de steun van Aquafin

Proper water nodigt uit tot watersporten! Daarom is Aquafin ook in 2019 partner van de 'Watersportdag'. De 'Watersportdag' duurt eigenlijk de hele maand mei. Dankzij 'Wind en watersport Vlaanderen' kan je gratis proeven van een ruime keuze aan watersporten. Op **25 mei** ben je welkom op onze eigen Aquafin watersportdag. Van zeilen en surfen tot stand up peddelen of ontsnappen uit een zinkende wagen: je kan al deze, en nog een pak andere uitdagende of ontspannende activiteiten, die dag komen ontdekken in domein Hazewinkel in Willebroek.

GEBETEN DOOR HET WATERSPORTVIRUS?

Surf dan snel naar www.watersportdag.be en ontdek alles over de deelnemende clubs, activiteiten en hoe je inschrijft.

Aquafin NV

Dijkstraat 8 • 2630 Aartselaar • T 03 450 47 80 • www.aquafin.be

Niet alle gesprekken leidden tot fusie

De vroegere burgemeesters
Benny Spreeuwers van
Opglabbeek en
Lode Ceysens van
Meeuwen-Gruitrode
effenden samen het pad naar
de nieuwe fusiegemeente
Oudsbergen.

Bij de jaarwisseling verminderde het aantal Vlaamse gemeenten: van 308 naar 300. Bij deze fusies waren vijftien gemeenten betrokken, maar veel meer mensen in veel meer gemeenten hadden vooraf onderling contact gezocht om af te tasten of een fusie wenselijk was. In opdracht van ABB zochten hoogleraar Trui Steen en onderzoeker Jolien Vanschoenwinkel naar de teneur tijdens die fusiegesprekken.

‘Bij gemeenten die serieuze gesprekken hebben gevoerd om te fusioneren en het dan niet hebben gedaan, ligt dit aan de timing, het gebrekkige politieke draagvlak en de onbereidheid van de buurgemeenten. Gemeenten die niet gekozen werden, hadden over het algemeen een te kleine bruidsschat,’ zegt Jolien Vanschoenwinkel die heeft gesproken met burgemeesters en algemeen directeurs van gemeenten die niet tot een fusie zijn overgegaan. ‘Meestal ging het initiatief dan uit van één burgemeester die informele gesprekken voerde met collega’s van een of meer buurgemeenten. Bij die initiële gesprekken werd de gemeenteraad laattijdig betrokken, waardoor er ook geen draagvlak kon groeien voor een mogelijke fusie. Opvallend veel gesprekken bleven in deze informele fase hangen.’ Gemeenten die wel fuseerden, zijn eerder gelijksoortig – in elk geval niet te verschillend – op het gebied van partijpolitiek, investeringsniveau en landelijk- of stedelijkheid.

Persoonlijke match

‘Ook de persoonlijke band tussen de burgemeesters is van groot belang, vooral bij de wel fuserende gemeenten,’ weet Vanschoenwinkel. Daar waren alle burgemeesters van dezelfde politieke partij, ze denken dus in dezelfde richting, ze hebben dezelfde ideeën. Dat merkte Trui Steen ook tijdens haar gesprekken in gefuseerde gemeenten: ‘Die mensen vonden elkaar en wilden er echt voor gaan. Zulke trekkers heb je nodig voor een draagvlak. Die trekkers waren vooral de burgemeesters in

tandem met de algemeen directeurs, mensen die wisten dat ze op elkaar konden rekenen.’ Een fusie wordt dus moeilijker als de burgemeesters van verschillende politieke partijen zouden zijn. ‘Maar ook voor de algemeen directeurs hangt het van het moment in hun carrière af, iemand die meer senior is, vindt het gemakkelijker om een stap opzij te zetten dan als je twee of drie jongere algemeen directeurs hebt met veel ambitie. Die persoonlijkheidsfactor geldt dus niet alleen voor de politieke mandaten,’ zegt Trui Steen.

Te veel ineens

‘Voor veel gemeenten was na de integratie van het OCMW de fusie een brug te ver, ze konden dat er niet nog eens bovenop bijnemen,’ zegt Trui Steen. Dat hoorde ook Jolien Vanschoenwinkel: ‘Ze wilden die inkanteling liever eerst fatsoenlijk uitvoeren en afronden vooraleer ze met een andere gemeente in zee zouden gaan. Dat was een belangrijke factor. Bovendien kwamen er al snel gemeenteraadsverkiezingen, soms waren gemeenten niet

op tijd begonnen met praten, andere gemeenten wilden de verkiezingen afwachten om te zien hoe de kaarten achteraf politiek zouden zijn verdeeld.’

Stimulans van 500 euro

‘De Vlaamse overheid dacht met de financiële bonus (500 euro schuldverlichting per inwoner) gemeenten te kunnen overhalen,’ zegt Trui Steen, maar uit de gesprekken die zij voerde, blijkt het een dubbel verhaal. ‘In eerste instantie vonden politici dat ze die bonus niet mochten laten liggen. Het kan immers zijn dat een fusie in de toekomst verplicht wordt zonder dat er nog een bonus te verdienen valt. Maar de besturen beseffen evengoed dat hun gemeenten na een fusie meer diensten zullen verlenen en door de bonus de belastingen op het laagste niveau zullen brengen, waardoor ze die bonus snel opsouperen.’ Ook Vanschoenwinkel hoorde dat die financiële bonus een reden was om te praten, maar niet om te fuseren, net vanwege dat snel verdwijnende effect. Het nadeel van de bonus was ook dat gemeenten zonder schulden geen 500 euro per inwoner kregen, spaarzaamheid wordt dus afgestraft. Toch waren er geen gemeenten die nog gauw wat schulden wilden maken om later de bonus binnen te rijden. ‘Een heel ander punt is dat gemeenten door een fusie professionelere dienstverlening kunnen aanbieden, want omdat veel gemeentelijke medewerkers verschillende taken uitvoeren is er in veel gemeenten ook geen cultuurambtenaar als de sportambtenaar eens ziek is,’ zegt Trui Steen. ‘Door een fusie

Trui Steen:
‘Voor veel gemeenten was na de integratie van het OCMW de fusie een brug te ver, ze konden dat er niet nog eens bovenop bijnemen.’

Dankzij de bijzondere aandacht voor communicatie ontstond er in de fuserende gemeenten een relatief draagvlak.

kunnen gemeenten wel professioneler werken en zich meer specialiseren. Ze hebben echt nagekeken waar ze uitkomen, als de belastingen niet verhogen of als ze gelijk blijven. Maar niet alles kan worden doordacht, je kunt niet alles op voorhand incalculeren. Toch blijft het gevoel dat ze ondanks de bonus na tien jaar weer op nul zullen staan.'

In hun studie peilden de onderzoekers ook naar de ondersteuning die de gemeenten tijdens het fusieproces van de Vlaamse overheid ondervonden. Al kon de Vlaamse overheid niet altijd een oplossing aanreiken, toch waren alle gemeenten tevreden over de steun. De Vlaamse overheid dacht met hen mee, de gemeenten vonden dat ze er altijd met hun vragen terecht konden en goede antwoorden kregen. Het draaiboek en de website werden geapprecieerd, net zoals een plaatsbezoek in elke gemeente, met ruimte voor concrete vragen.

Appels en citroenen

Tijdens de aftastende fusiebesprekingen werden overal in Vlaanderen de voor- en nadelen van fuseren met de buurgemeenten op een rijtje gezet. 'Als je er financieel slecht voorstaat, haak je liever aan bij een gemeente die het financieel goed doet. Het hoeft niet zo nodig een evenknie te zijn, maar meestal was het dat wel, al vonden mensen ook dat het beter een aanvullende gemeente kon zijn.' Daarvoor bekeken ze het profiel van de buurgemeente, het belastingniveau, de gedane of geplande investeringen, de cultuur. 'Bij een aantal gebeurde dat zeer oppervlakkig, maar anderen maakten zelf een studie of lieten die uitvoeren. Zo zochten ze uit welke gemeente het meest voordeel kon bieden bij een fusie. Een aantal gemeenten werden sowieso uitgesloten van gesprekken, gemeenten met hoge belastingen of met veel investeringen, ook de hele kleintjes kwamen niet aan bod. Toch wil-

len deze kleinere gemeenten sterker staan tegenover de provincies en de Vlaamse overheid, ze hebben namelijk het gevoel dat er dan meer naar hen geluisterd zou worden. Het is de vraag of zij ooit gekozen worden als er geen verplichte fusie is,' zegt Vanschoenwinkel. 'Deze negatieve redenen om niet te fusioneren bestaan wel degelijk. Ook een fusie van een kleine gemeente met een stad ligt niet voor de hand, uit schrik dat ze als randgemeente niets meer te zeggen zal hebben of dat er andere prioriteiten vanuit de stad komen. Al zijn de meningen op dat vlak erg verdeeld, want anderen vinden een fusie met een grotere stad net interessanter vanwege de betere dienstverlening aan de inwoners.'

Dorpenbeleid

De onderzoekers hebben in deze studie met open interviews gewerkt, maar ze hebben de respondenten ook argumenten op het vlak van

Jolien Vanschoenwinkel:

'Kleinere gemeenten willen sterker staan tegenover de provincies en de Vlaamse overheid, ze hebben namelijk het gevoel dat er dan meer naar hen geluisterd zou worden. Het is de vraag of zij ooit gekozen worden als er geen verplichte fusie is.'

bestuurskracht of politieke factoren voorgelegd, die ze naar belangrijkheid moesten rangschikken. 'Bij het classificeren van argumenten werd de eigenheid van de deelgemeenten vooraan geplaatst. Bij het groter worden wilden de respondenten vooral aandacht schenken aan het dorpenbeleid, het behoud van de eigen identiteit. Dat speelt dan weer. Na een fusie willen ze de mensen in de eigen gemeente, in het eigen gemeentehuis, dienstverlening aanbieden,' zegt Trui Steen die in de gefuseerde gemeenten vaststelde dat er een relatief draagvlak voor de fusie bestond. 'Dat kan liggen aan de bijzondere aandacht die aan communicatie werd besteed. Zo konden mensen mee de nieuwe naam kiezen. Het belastingniveau ligt gevoelig en dus hebben ze het met de burger in het achterhoofd op het laagste niveau gezet.'

Er is in elk geval de voorbije jaren goed nagedacht over fusies, want ook al zien burgemeesters of algemeen directeurs geen graten meer in een mogelijke fusie, toch schaalvergroting geen afstand creëren met de burger, ze willen de connectie niet verliezen. De meeste respondenten in het onderzoek beschouwen de fusie trouwens als uitgesteld, maar niet afgesteld. Vanschoenwinkel: 'Ze denken dat het in de volgende beleidsperiode misschien verplicht wordt. Voor vele gemeenten is het ook nog niet aan de orde, ze doen het financieel behoorlijk goed, maar ze weten dat ze het in de toekomst niet blijven bolwerken, ze kunnen onmogelijk alle taken naar behoren blijven uitvoeren. Ze zien dus de noodzaak in, maar ze wachten de spelregels van de volgende Vlaamse regering af. Gemeenten willen weten

wat het plan is: of fusie verplicht wordt of niet, de voorwaarden, de timing, de bonus. Een verlenging van de bonus is zeer gewenst. Er is ook behoefte aan specialisten om de gemeenten in het fusieproces te ondersteunen, minimaal een template om de financiële situaties te vergelijken. Ze willen bovendien goede voorbeelden zien, maar evengoed weten waar ze knelpunten kunnen verwachten.' Als defusie mogelijk zou zijn, een stap terug naar de vorige situatie, zou dat in enkele gemeenten een fusie kunnen vergemakkelijken. Op dit moment is het nog koffiedik kijken in afwachting van een volgende regering. Daarom ligt de dynamiek nu helemaal stil. ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

De dienstverlening in het vizier

GSJ advocaten deelt haar kennis

WWW.GSJ.BE

Onze samenleving is complex en voortdurend in beweging. Voor lokale besturen die voortdurend streven naar een betere dienstverlening, biedt dit opportuniteiten en uitdagingen.

Vernieuwende zorg- en welzijnsconcepten, personeels- en organisatieontwikkelingen en de opkomende digitalisering en innovatieve technologieën zijn slechts enkele voorbeelden.

GSJ advocaten staat ten dienste van alle maatschappelijke dienstverleners die nood hebben aan een degelijke juridische ondersteuning en zijn bijzonder geplaatst om ook u bij complexe aangelegenheden bij te staan.

Onze advocaten beschikken over de juiste kennis en expertise om u op juridisch vlak te begeleiden en adviseren.

Samen met u gaan wij dan ook steeds op zoek naar de beste oplossing.

Mechelsesteenweg 27
B-2018 Antwerpen
T +32 3 232 50 60
E info@gsj.be

GSJ

ADVOCATEN

Robrecht Bothuyne

Schepen
Kruisem

Robrecht Bothuyne, schepen in het nieuwe Kruisem, kreeg het estafettestokje van de Ieperse burgemeester Emmily Talpe om een vragenlijstje à la Proust te beantwoorden. Aan het eind geeft hij het door aan een andere lokale politicus, van een andere partij en ver van Kruisem.

Wat betekent het schepenaamt voor jou? Doen wat ik het liefste doe: werken aan en voor onze lokale gemeenschap. Onze negen dorpen doen bruisen en er een sterk bestuurde gemeente van maken is een mooie uitdaging waarin ik me graag vastbijt!

Wat was je eerste politieke daad (in de ruimste betekenis)? Als nieuwbakken schepen van Openbare Werken van Kruisem ben ik alle straten, meer dan 330 kilometer, gaan bekijken, met de fiets of te voet. Met kennis van zaken beleid voeren is belangrijk.

Kom je uit een politiek nest? Mijn overgrootvader was burgemeester van Nokere, hij stierf al in 1947. Al is mijn familie altijd geïnteresseerd geweest in politiek, toch vonden mijn ouders het niet evident toen ik in 2000 op mijn negentiende voor het eerst meedeed aan de gemeenteraadsverkiezingen. Ondertussen hebben ze ermee leren leven...

Wat beschouw je als je grootste prestatie? We zijn Kruisem grondig aan het vernieuwen: nieuwe sporthallen, jeugdlokalen, nieuwe pleinen en wegen, veel fietspaden, een complete make-over. Dat investeringsprogramma op touw zetten, samen met de hele ploeg, is iets waar ik heel trots op ben.

Neem je het burgemeesterschap mee naar huis? Ik ben van 's morgens vroeg tot 's avonds laat bezig met de politiek. En mijn iPhone is nooit ver weg. Het is een passie die me nooit loslaat.

Heb je vrienden in de politiek? Zeker. Zowel lokaal als nationaal, binnen en buiten mijn partij, zijn er heel wat mensen met wie het klikt. Het leven is te kort om er vijanden op na te houden.

Met wie overleg je het eerst, als je een belangrijke politieke beslissing moet nemen? Met iedereen die erbij betrokken is – collega's in college en gemeenteraad, onze diensten – maar zeker ook met de mensen over wie het gaat. Participatie en inspraak is geen dode letter in Kruisem. En als ik het niet meer weet, is mijn vrouw een schitterend klankbord!

Wat vind je zelf je meest uitgesproken positieve eigenschap? Ik ben een optimist. En ik kan heel makkelijk kritiek accepteren en probeer er altijd uit te leren.

Welke eigenschap bij jezelf betreur je het meest? Soms moet ik echt leren loslaten, wat meer tijd maken voor vrienden en zeker familie...

Welke eigenschap waardeer je het meest bij een oppositied? Constructief kritisch zijn. Het debat voeren zonder in politieke spelletjes te vervallen. En als een oppositied mee denkt met het beleid, kan dat echt verrijkend zijn.

Met welke historische figuur identificeer je je het meest? Ik probeer gewoon mezelf te zijn.

Wie zijn je huidige helden? Ik heb, als organisator van Nokere Koerse, een zwak voor wielrenners. Zeker renners die niet op een inspanning kijken, verdienen alle respect. Topsporters met doorzettingsvermogen.

Waar zou je nu het liefste zijn? In het gemeentehuis voel ik me thuis. Maar ik ben ook graag echt thuis. Buiten op ons terras, met een goed boek. Maar dat gebeurt wellicht te weinig.

Welk woord of welke zin gebruik je te vaak? 'Geen kans op verveling' als antwoord op 'Hoe gaat het?'

Wat is je meest gekoesterde bezit? Ze zijn geen 'bezit', maar mijn kinderen René en Phara koester ik.

Wat is volgens jou de diepste ellende? We verloren een paar jaar geleden een kindje, bij de geboorte.

Wat is je favoriete bezigheid? Zelden of nooit mis ik een bestuursvergadering van Danilith Nokere Koerse, onze groep vrijwilligers uit het kleine Nokere die samen een grote koers, drie eigenlijk, organiseert.

Ga je nog af en toe op café in de gemeente? Te weinig.

Wat is je motto? Doe wel en zie niet om!

Aan wie geef je de estafettestok door? Aan Inge Brocken, schepen van Beveren.

STEFAN DE WILKERE

‘Onze zorgdienst maakt verlies!’

Verlies en winst als maatstaf voor de goede werking van een zorgdienst

Veel besturen vragen zich af wat beter is: zelf zorg blijven verlenen, er de regie van voeren of beide. Of kunnen ze samen met andere organisaties schaalvoordelen realiseren? Zodra ze twijfelen of zelf zorg organiseren nog moet, speelt het argument ‘onze dienst maakt verlies’ een belangrijke rol. Maar zijn begrippen als verlies en winst wel op hun plaats, als we zorg beoordelen? Betekent verlies dat een dienst slecht werkt? Bewijst winst dat hij goed werkt? Zijn er alternatieven om een zorgdienst te beoordelen?

Winst en verlies zijn termen uit de dubbele boekhouding. De franciscaan Luca Pacioli beschreef ze in 1494 in zijn *Summa de arithmetica, geometrica, proportioni et proportionalita*, het systeem waarmee de Venetiaanse handelaars hun handels-transacties opvolgden en bepaalden of ze winst maakten. De boekhouding is een waardevol managementinstrument met een lange staat van dienst. Ze maakt gebruik van de balans en de resultatenrekening. In de resultatenrekening worden kosten en opbrengsten geregistreerd, het verschil daarvan geeft winst of verlies. Een bedrijf koopt grondstoffen, energie en diensten en werft personeel aan. Het personeel gebruikt de grondstoffen om goederen te produceren, die het bedrijf vervolgens verkoopt en levert. De klant betaalt de overeengekomen prijs. Met dit geld betaalt het bedrijf de leveranciers en het personeel. In deze operationele cyclus worden alle elementen in geld uitgedrukt en deze bedragen worden in de boekhouding geregistreerd. De boekhouding vormt een spiegel van de

operationele cyclus. Om grondstoffen, diensten, energie en lonen met elkaar te vergelijken is geld de maatstaf. Dit geeft de beperking aan van de boekhouding als managementinstrument, want wat je niet in geld kunt waarderen, kun je niet of moeilijk in een boekhouding registreren.

De waarde van de middelen die een bedrijf inzet om zijn producten te maken, is de prijs die de onderneming voor die middelen betaalt (lonen, prijs grondstoffen, diensten of energie). De producten en diensten biedt het bedrijf aan op een markt, waar klanten vrij beslissen of ze deze kopen en hoeveel ze ervoor betalen. Dat dit op een markt gebeurt, betekent dat er meestal ver-

schillende bedrijven zijn die dezelfde of gelijkaardige producten aanbieden (concurrentie) en dat er ook veel (potentiële) klanten zijn. Hierdoor geeft de prijs die de klanten betalen, een goed beeld van de waarde van het product of de dienst. Door dit alles in de boekhouding te verwerken kan een bedrijf nagaan of de opgeofferde waarde groter of kleiner is dan de gecreëerde waarde, of de kosten hoger of lager liggen dan de opbrengsten. Zo weet je of een bedrijf verlies of winst maakt. De boekhouding geeft dus een beeld van de effectiviteit en efficiëntie van het bedrijf. Dit sluit aan op de hedendaagse organisatieleer, waar er sprake is van waardecreatie door organisaties.

De boekhouding is een uitstekend instrument om de kosten van een zorgdienst te registreren. Aan de opbrengstenzijde ligt het moeilijker, want zorgdiensten creëren waarde op verschillende niveaus.

Private en publieke waarde

De boekhouding is oorspronkelijk ontwikkeld voor ondernemingen. Kun je een zorgdienst op dezelfde manier benaderen als een bedrijf? Zeggen winst of verlies even veel over de effectiviteit en efficiëntie van een zorgdienst?

De boekhouding is een uitstekend instrument om de kosten van een zorgdienst te registreren. Wat dat betreft zitten we goed. Net zoals bij een bedrijf worden de kosten van een zorgdienst gewaardeerd aan de hand van de prijs die hij betaalt voor de middelen die hij nodig heeft. Aan de opbrengstzijde ligt het moeilijker, want zorgdiensten creëren zoals veel overheidsinstellingen waarde op verschillende niveaus. Zorgdiensten creëren private waarde. Dat is waarde op het niveau van de individuele gebruiker die van de dienstverlening gebruikmaakt, omdat ze tegemoetkomt aan zijn behoeften. Denk maar aan een kinderopvangplaats, woongelegenheid in een woonzorgcentrum, schoonmaakhulp of een klusjesdienst die aan huis komt. Daarnaast scheppen zorgdiensten publieke waarde. Dat is waarde op het niveau van de maatschappij. De kinderopvang draagt bij tot de ontwikkeling van het kind en de economische participatie van de ouders. Een woonzorgcentrum draagt bij tot een comfortabel leven voor ouderen. Om deze waarde in de boekhouding te verwerken moeten we ze financieel kunnen waarderen. Dit ligt een stuk moeilijker dan bij een bedrijf.

Op het niveau van de private waarde kunnen we kijken naar de prijs die de gebruiker betaalt. Deze komt meestal niet op een vrije markt tot stand. De prijszetting is gereguleerd of er wordt gewerkt met een systeem van subsidiëring of derde-betalersregeling. Dat is logisch: het overheidsbeleid is erop gericht een correctie aan te brengen op de vrije markt. Vrije prijsvor-

ming zou inhouden dat een woonzorgcentrum zijn woongelegenheden aan de meestbiedende verhuurt. Dat is niet de bedoeling.

Hoe de waarde bepalen

De prijs die de gebruiker betaalt, geeft niet de reële waarde van de dienstverlening weer. Bovendien is er nog het verschil tussen wat je als gebruiker kunt en wat je wilt betalen. Je dienstverlening kan voor iemand veel waard zijn, maar daarom beschikt hij nog niet over het geld om de volledige kostprijs te betalen. Hij wil wel, maar hij kan niet. Ouders met een kind met een levensbedreigende ziekte zouden ongetwijfeld alles willen geven om hun kind te genezen, maar al wat ze hebben is niet altijd genoeg om een innovatieve behandeling te betalen.

De boekhouding van een zorgdienst geeft een reëel beeld van de kosten, maar de waarde die de dienst voortbrengt, is heel moeilijk financieel te evalueren. De opbrengstzijde geeft dus geen juist beeld van de waardecreatie.

Ook de band tussen de subsidies en de waarde van de dienstverlening is niet eenduidig. Meestal moeten gebruikers een bijdrage betalen, zodat de subsidies ook niet overeenstemmen met de gerealiseerde waarde.

De signalen zijn soms tegenstrijdig. Zo wil de Vlaamse overheid mensen zo lang mogelijk thuis laten wonen, want volgens Vlaanderen is dat het beste voor de ouderen. Tegelijkertijd bevriest of vermindert diezelfde overheid de subsidies. Wat zeggen subsidies dan over de waarde van de dienstverlening?

Het financieel waarderen van de private waarde is al een hele uitdaging, terwijl dit precies nodig is om gegevens in een boekhouding te verwerken. Voor de publieke waarde is het probleem nog groter. Ze is moeilijk

Gent 7 mei en Leuven 16 mei

Dag voor ambtenaren en mandatarissen

Leuven 16 mei en Gent 21 mei

Avond uitsluitend voor mandatarissen

Bij de reorganisatie van de zorg in je gemeente, vraag je je als bestuur af of je zelf nog moet instaan voor gezinszorg, een schoonmaakdienst of residentiele zorg. Wat zijn de voordelen van een zorgvereniging? En werk je dan beter samen met een ander bestuur? Als privatisering interessanter is, wat zijn dan de gevolgen voor de inwoners? Hoe neem je als bestuur een weloverwogen en gefundeerde beslissing?

www.vvsg.be/agenda

De 7 B's

BRUIKBAARHEID

de mate waarin het aanbod aan de behoeften voldoet, ook van specifieke doelgroepen.

BESCHIKBAARHEID

de mate waarin het aanbod gemakkelijk beschikbaar is en waarin er administratieve en andere drempels zijn zoals wachtlijsten, maar het begrip verwijst ook naar de inspanningen om de vraag te ontrafelen en latente vragen aan bod te laten komen.

BETAALBAARHEID

de mate waarin de prijs voor het aanbod een drempel vormt, eventueel ook de 'psychologische kostprijs' of de inspanningen die de gebruiker moet leveren om van het aanbod gebruik te maken.

BEREIKBAARHEID

de mate waarin het aanbod fysiek, ruimtelijk en in de tijd toegankelijk is.

BEKENDHEID

de mate waarin het aanbod bekend is bij de doelgroep.

BEGRIJPBAARHEID

de mate waarin informatie over het aanbod begrijpelijk is, zodat de potentiële gebruiker kan beoordelen of het aanbod voor hem of haar bestemd is en de mate waarin er in de hulp- en dienstverlening zelf begrijpelijk gecommuniceerd wordt.

BETROUWBAARHEID

de mate waarin de dienstverlener en zijn aanbod als betrouwbaar wordt gepercipieerd door de (potentiële) gebruiker. Dit heeft invloed op de mate waarin er mentale drempels (zoals angst door vooroordelen) bestaan.

te definiëren, vervolgens te meten en daarna financieel te waarderen. Het bestuur wil met zijn beleid bijdragen tot een betere levenskwaliteit voor de senioren. Maar hoe omschrijf je levenskwaliteit? Hoe meet je ze en druk je ze in euro's uit? Dit overstijgt de mogelijkheden van een individueel lokaal bestuur. Maar universiteiten en onderzoeksinstituten bestuderen dit wel en het blijkt dat elke dollar geïnvesteerd in kinderopvang voor sociaal zwakkeren, zeven dollar heeft opgebracht wanneer de persoon in kwestie 21 jaar wordt en zestien dollar op zijn of haar veertigste verjaardag. Maar die opbrengsten vind je niet terug in de boekhouding van de kinderopvang.

Dit probleem rijst het scherpst bij preventief beleid. Dat beleid van nu levert pas in de toekomst publieke waarde op. Je kunt weten hoeveel dat beleid van nu kost, maar niet wat de gecreëerde publieke waarde zal zijn. Denk bijvoorbeeld aan de BOB-campagne, hoelang duurde het voordat de campagne invloed had op het gedrag van de bestuurders?

De boekhouding van een zorgdienst geeft een reëel beeld van de kosten, maar de waarde die de dienst voortbrengt, is heel moeilijk financieel te evalueren. De opbrengstenzijde geeft dus geen juist beeld van de waardecreatie. Ze zegt hooguit iets over de bronnen waarmee de zorg werd gefinancierd. Daardoor heeft het weinig zin om verschil te maken tussen kosten en

opbrengsten en te spreken over verlies en winst van zorgdiensten.

Winst is niet meer genoeg

Bedrijven bekijken vanuit winstandpunt is eenvoudig. Eén cijfer, dat gemakkelijk terug te vinden is, geeft een waardeoordeel over het bedrijf. Deze benadering was verantwoord in een tijd dat de wereld maatschappelijk, economisch en technologisch minder snel evolueerde, maar nu is ze voorbijgestreefd. Langetermijnplanning was toen het extrapoleren van historische gegevens uit de boekhouding – de boekhouding is op het verleden gericht – naar de toekomst. Overal drie procent erbij, en de planning was afgevoerd. Die tijd is voorbij. De winst uit het verleden is geen garantie voor de toekomst. Bij de beoordeling van bedrijven worden nu meer factoren dan alleen de winst bekeken.

Al in de jaren negentig ontwikkelden Europese multinationals een kwaliteitsmodel, het EFQM-model, dat niet alleen de financiële resultaten in rekening brengt maar ook de resultaten voor personeel, klanten en maatschappij. Uit dezelfde periode stamt de balanced scorecard, een managementinstrument voor bedrijven. Om een bedrijf aan te sturen hou je niet alleen rekening met financiële indicatoren, maar kijk je ook naar het klantenperspectief, het operationele perspectief en het leer- en groeiperspectief. Het toekomstperspectief krijgt dus ook waarde. Dat winst als enige maatstaf

Door de bestaande en de nieuwe manier van organiseren vanuit de zeven B's te bekijken krijg je een beeld van de gevolgen van je keuze voor de burgers: meer of minder waarde? Perfect is het niet, maar het brengt wel elementen in beeld die dikwijls onder de radar blijven.

verlaten werd, blijkt duidelijk uit de beursgang van de Zweedse muziekdienst Spotify in 2018. In één klap bedroeg de beurswaarde van het bedrijf 27 miljard euro, na Ikea de grootste beurswaarde in Zweden. Opvallend is dat Spotify nog nooit winst had gemaakt en in 2017, het jaar vóór de beursgang, een verlies van 1,2 miljard euro leed op een omzet van 4 miljard euro.

De waarde van zorg

Lokale besturen die zich buigen over de organisatie van de zorg in hun gemeente, willen een duidelijk beeld van de waarde die hun dienst genereert. Ze moeten kunnen inschatten of de keuze voor een andere manier van organiseren daar invloed op heeft. Omdat de boekhouding maar een fragmentarisch beeld van die waarde geeft, moet je net zoals in de bedrijfswereld de blik verruimen en nagaan of je de waarde die niet in de boekhouding staat, toch in beeld kunt brengen.

Toen het Sociaal Huis tien jaar geleden het onderwerp bij uitstek was in het lokale sociaal beleid, ontwikkelde de VVSG een instrument om de toegankelijkheid van de dienstverlening te bekijken vanuit het standpunt van de gebruiker. Dit is opgebouwd rond de zeven B's van toegankelijkheid (zie vorige pagina). Door de bestaande en

de nieuwe manier van organiseren vanuit de zeven B's te bekijken krijg je een beeld van de gevolgen van je keuze voor de burgers: meer of minder waarde? Perfect is het niet, maar het brengt wel elementen in beeld die dikwijls onder de radar blijven. Het instrument kun je als lokaal bestuur relatief gemakkelijk gebruiken.

Alternatieve termen voor winst en verlies

In plaats van winst en verlies kun je de kostendekkingsgraad als maatstaf gebruiken. Beleid voeren kost geld en je hebt er net zoals bij koken ingrediënten voor nodig. Waar komt het geld voor het lokale beleid vandaan?

De gebruiker betaalt de kosten van een voorstelling in het cultuurcentrum of van een zwembad geheel of gedeeltelijk door een ticket te kopen. De lokale overheid, een andere overheid of organisatie kan de kosten geheel of gedeeltelijk subsidiëren.

De kostendekkingsgraad geeft een procentueel beeld van de oorsprong van de middelen. De operationele kostendekkingsgraad geeft het percentage weer dat de gebruikers van de dienstverlening dragen. De gesubsidieerde kostendekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen de totale kosten en het deel dat derden-betalers (zoals een subsidiërende overheid) dragen. De externe kostendekkingsgraad geeft een

beeld van het aandeel van de kosten, gefinancierd door externe bronnen. Het is de som van de operationele en gesubsidieerde kostendekkingsgraad. De interne kostendekkingsgraad is wat het lokale bestuur zelf bijdraagt in de kosten.

Bij een interne kostendekkingsgraad van 20% genereert elke euro van het lokale bestuur vier euro uit andere bronnen. Op die manier vergroot het lokale bestuur de slagkracht van de middelen die het inzet.

Het voordeel van de interne kostendekkingsgraad is dat je hem voor alle vormen van dienstverlening van het lokale bestuur kunt berekenen, je kunt dus vergelijken. Zo kun je nagaan hoe de interne kostendekkingsgraden van het woon-zorgcentrum, de dienst gezinszorg, de bibliotheek, het zwembad en de dienst wegonderhoud zich tot elkaar verhouden. Omdat alle diensten die een lokaal bestuur aanbiedt, boekhoudkundig verlieslatend zijn, komt in deze vergelijking de zorg er niet eens zo slecht van af.

Maar je kunt de interne kostendekkingsgraad ook gebruiken om alternatieven af te wegen. Als een bedrijf moet kiezen uit verschillende mogelijkheden, dat zal het in principe investeren in het project dat het hoogste rendement oplevert. Een bestuur kan de interne kostendekkingsgraad gebruiken om te kiezen tussen verschillende alternatieven die dezelfde private en publieke waarde opleveren. Door te kiezen voor het alternatief met de laagste interne kostendekkingsgraad kan het bestuur het meest bereiken met zijn middelen. Al mag uiteraard het financiële niet de enige maatstaf voor je beleid zijn. ■

DIRK MEULEMANS IS VVSG-STAFMEDEWERKER
MANAGEMENT EN ORGANISATIE

Stel: de kosten van onze dienst gezinszorg bedragen 1000 euro.

Gebruikersbijdrage	200 €	Operationele kostendekkingsgraad	20 %
Vlaamse subsidies gezinszorg	600 €	Gesubsidieerde kostendekkingsgraad	60 %
Externe middelen	800 €	Externe kostendekkingsgraad	80 %
Bijdrage lokaal bestuur	200 €	Interne kostendekkingsgraad	20 %

Budgetbeheer: maatschappelijk werker staat er te vaak alleen voor

Het proces voor budgetbeheer verloopt in veel OCMW's onvoldoende transparant. Omdat er meestal te weinig richtlijnen en afspraken zijn, is het voor maatschappelijk werkers moeilijk cliënten in budgetbeheer op een uniforme manier te begeleiden. Audit Vlaanderen ziet verbeterpunten om dit proces op orde te krijgen.

Bij budgetbeheer geven cliënten een maatschappelijk werker van het OCMW de toestemming hun inkomsten tijdelijk in hun plaats te beheren. Audit Vlaanderen onderzocht tijdens de thema-audit budgetbeheer bij 27 OCMW's hoe dit proces verloopt, vanaf het intakegesprek van de cliënt met de maatschappelijk werker tot en met de uitstroom van die cliënt. Uit de vaststellingen in het globaal rapport over deze thema-audit blijkt dat het proces voor budgetbeheer erg kwetsbaar is voor

onregelmatigheden. Maar er zijn ook grote verbeterkansen. Op vijf daarvan gaan we even in.

Bepaal doelstellingen voor budgetbeheer

Slechts de helft van de OCMW's heeft een visie op budgetbeheer en heeft die naar de praktijk vertaald. In die visie formuleren ze onder andere beleidskeuzes over de doelgroep die ze met het budgetbeheer willen bereiken, over het begeleidingstraject naar zelfstandigheid en over het uitstroomtraject. Die keuzes geven de maatschappelijk werkers een kader voor hun begeleiding. Bovendien maken ze het procesverloop ook efficiënter. Zo legde één OCMW sterk de klemtoon op de periodieke evaluatie van de budgetbeheerdossiers, waardoor de dossierlast voor de maatschappelijk werkers aanzienlijk verminderde en er middelen vrijkwamen om nieuwe klemtonen te leggen in de hulpverlening.

Het is ook een heel goed idee de doelstellingen van het budgetbeheer op te nemen in de overeenkomst die het OCMW bij de start van de hulpverlening met de cliënt afsluit.

Stel concrete richtlijnen op

Twintig OCMW's hebben geen richtlijnen om te beoordelen welke vorm van hulpverlening het best past bij een individuele cliënt. Kiezen ze voor budgetbegeleiding, budgetbeheer of collectieve schuldenregeling? Deze OCMW's hebben de doelgroep die ze met budgetbeheer willen bereiken, niet afgebakend. Ze hebben ook de voorwaarden om een cliënt toe te laten tot budgetbeheer niet vastgelegd. Daardoor missen de maatschappelijk werkers in deze organisaties een afwegingskader. Zij laten zich leiden door hun eigen ervaring en inzicht en moeten ad-hoc-keuzes maken. Het OCMW loopt door dit gebrek aan richtlijnen het risico dat cliënten verschillend behandeld worden.

Bouw functiescheiding in

Als de maatschappelijk werker die de intake verzorgt, ook verantwoordelijk is voor de begeleiding en de beta-

ling, heeft hij een monopoliepositie. Om dat te vermijden hanteren dertien OCMW's tijdens de intakefase het vierogenprincipe: de maatschappelijk werker bespreekt na de intake zijn voorstel tot opstart van de budgethulpverlening met de leidinggevende of het team. Zo kan een OCMW ook de uniformiteit van de budgetbeheerdossiers bewaken. Sommige OCMW's gaan nog een stap verder door de intakefase af

Als OCMW's geen richtlijnen hebben om te beoordelen welke vorm van hulpverlening het best past bij een cliënt, missen de maatschappelijk werkers een afwegingskader. Ze laten zich leiden door hun eigen ervaring en inzicht en moeten ad-hoc-keuzes maken.

te splitsen van de begeleidingsfase. De maatschappelijk werker die de intake verzorgt, draagt dan de begeleiding (en dus ook de betaling) over aan een collega.

In bijna alle OCMW's hebben de maatschappelijk werkers een monopoliepositie in de betalingsfase van het budgetbeheer. Dat vergroot onder meer het risico op onrechtmatige betalingen of op betalingen die te weinig gefundeerd zijn met stavingsdocumenten. Het systeem van de dubbele handtekening is hier een mogelijke oplossing.

Informeer de cliënt over verrichtingen

Zestien OCMW's hebben geen uniforme methoden om de cliënten in budgetbeheer te informeren over de verrichtingen op hun budgetrekening. In alle OCMW's geven de maatschappelijk werkers wel aan dat ze hun cliënten een mondelinge toelichting geven bij de verrichtingen op de budgetrekeningen, maar dit gebeurt weinig systematisch. Slechts een beperkt aantal OCMW's bezorgen hun cliënten periodiek een gedetailleerd en begrijpelijk overzicht van hun inkomsten en de uitgevoerde betalingen.

Laat cliënten niet langer dan noodzakelijk in budgetbeheer

Acht van de tien OCMW's hebben geen criteria vastgelegd voor de afbouw van budgetbeheerdossiers. Doordat ook zes van de tien deze dossiers niet periodiek evalueren, kan het gebeuren dat de OCMW-medewerkers ze onvoldoende kritisch bekijken en cliënten langer dan noodzakelijk begeleiden. In zes OCMW's evalueert de maat-

schappelijk werker de vraag of de budgetbegeleiding moet worden voortgezet in samenspraak met de leidinggevende of legt hij ze voor op het teamoverleg. Dit draagt bij tot de gelijke behandeling van de cliënten. In zeven andere OCMW's agenderen de maatschappelijk werkers hun budgetbeheerdossiers periodiek op de zitting van het bijzonder comité, dat beslist of het budgetbeheer wordt voortgezet. Deze periodieke evaluaties doorbreken het monopolie van de maatschappelijk werker en maken het voor de organisatie mogelijk een actueel overzicht van de lopende budgetbeheerdossiers te bewaren. ■

BART MASSART IS AUDITOR, WIM DE NAEYER IS MANAGER-AUDITOR EN MARK VANDERSMISSEN IS ADMINISTRATEUR-GENERAAL VAN AUDIT VLAANDEREN.

Op www.auditvlaanderen.be geeft het 'Budgetbeheer' een grondige analyse van de risico's voor het proces budgetbeheer. OCMW's vinden inspiratie in de goede praktijken die Audit Vlaanderen tijdens de thema-audit heeft geïdentificeerd en opgenomen in de databank op haar website. Verder kunnen zij de eigen werking evalueren aan de hand van de bevindingen uit het globaal rapport.

Dromen voor zorg

Om het draagvlak voor de vernieuwing in het meerjarenplan te verbreden doet het nieuwe Zorgbedrijf Harelbeke een appel op inbreng en kennis van al wie werkt in of gebruik maakt van de publieke zorgverlening in Harelbeke. Dit alles gebeurt binnen het frame van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen.

Het Zorgbedrijf Harelbeke, op 1 januari 2018 opgericht door stad en OCMW Harelbeke, biedt zeer ruime dienstverlening aan ouderen. Het beschikt over twee woon-zorgcentra met telkens 123 bedden, een centrum voor kortverblijf, een dagverzorgingscentrum en 47 assistentiewoningen. Daarnaast is er een uitgebreid aanbod thuiszorg met maaltijden aan huis, een schoonmaakdienst, een mindermobielen centrale, de thuiszorgcoördinatie en een dementie-informatiepunt. De drie lokale dienstencentra, met een sterk outreachende werking, maken het aanbod aan zorgdiensten volledig. De publiekrechtelijke vereniging werkt met 350 medewerkers en bijna even veel vrijwilligers.

www.ZBHarelbeke.be

De toenemende vergrijzing, de stijgende concurrentie binnen de zorgsector, de behoefte aan een uitgesproken profiel en de neiging en ambitie om regionaal meer samen te werken vormen de uitdagingen van het ouderenbeleid. Om proactief te kunnen optreden hebben stad en OCMW Harelbeke de publiekrechtelijke vereniging Zorgbedrijf Harelbeke opgericht. 'Met het zorgbedrijf koppelen we democratische legitimiteit aan een sterke, efficiënte en effectieve operationele werking,' zegt algemeen directeur Hans Piepers.

FOTOGRAFIE ??

Hans Piepers:

'Met het zorgbedrijf koppelen we democratische legitimiteit aan een sterke, efficiënte en effectieve operationele werking.'

Naar aanleiding van de opmaak van een nieuw meerjarenplan begon Zorgbedrijf Harelbeke met het traject 'dromen voor zorg'. Iedere werknemer, vrijwilliger, bewoner en gebruiker van de dienstverlening kan er voorstellen, ideeën of suggesties voor aanbrenen. 'Vroeger werden de voorstellen dikwijls in het kaderteam of op beleidsniveau behandeld,' zegt Hans Piepers. 'Dat maakte het draagvlak soms te beperkt. Daarom kozen we voor een breed traject waarbij we een appel doen op de inbreng en kennis van al onze interne en externe klanten en belanghebbenden.'

Frame

De stad Harelbeke werd door de VVSG geselecteerd als pilotgemeente om de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties te vertalen in lokaal beleid. Samen met het Huis van Welzijn, de politiezone en het zorgbedrijf startte de stad een gemeenschappelijke oefening om te komen tot één strategisch meerjarenplan voor Harelbeke. Het traject 'dromen voor zorg' vormt een onderdeel van dit grotere geheel, het geeft de bouwstenen om het grotere plan in detail én op maat van het zorgbedrijf uit te werken. Zorgbedrijf Harelbeke gaat ook zelf aan de slag met duurzameontwikkelingsdoelstellingen door alle beleidsvoorstellen per doelstelling te clusteren. Tegelijk worden inspanningen geleverd om alle medewerkers mee te krijgen in het duurzaamheidsverhaal.

Zo breed mogelijk ideeën verzamelen

'Dromen voor zorg' wil mensen doen nadenken en dromen over de toekomst van het zorgbedrijf. Algemeen directeur Hans Piepers vindt het in elk geval belangrijk zoveel mogelijk mensen bij het initiatief te betrekken: 'We denken dat heel veel kennis bij hen te vinden is. Gedurende een periode van twee maanden kan iedere medewerker, bewoner, gebruiker van het dienstencentrum of andere dienstverlening ideeën of voorstellen noteren op een van de droomaffiches. We willen zoveel mogelijk ideeën en voorstellen verzamelen om op basis daarvan een meerjarenplanning uit te werken.' Twee medewerkers trekken het project, zij gaan langs op de verschillende teamoverlegmomenten, lichten het traject toe en maken medewerkers warm om ideeën en voorstellen te noteren. En dat werkt. In kleine groepjes komen de mensen los, de ideeën borrelen spontaan op. Op de afdelingen van de

woon-zorgcentra worden creatieve en hartverwarmende voorstellen geformuleerd. Het personeel leeft met de bewoners mee.

Er komen niet alleen individuele voorstellen binnen, de teams worden ook uitgenodigd om als groep na te denken over nieuwe projecten en beleidsvoorstellen voor de eigen werking of afdeling.

alle medewerkers ambassadeurs van Zorgbedrijf Harelbeke. Maar niet alleen de medewerkers doen mee, er zijn ook momenten waarop de bezoekers van de lokale dienstencentra samen nadenken over de toekomst van het zorgbedrijf. Ook via de animatiewerking in de woon-zorgcentra worden bezoekers en bewoners maximaal gestimuleerd om hun ideeën te delen.

is ook het moment om de stand van zaken voor het eerst te evalueren en eventueel bij te sturen en om de leden van het kaderteam de nodige technische bagage mee te geven om het meerjarenplan verder uit te werken naar aanleiding van het nieuwe decreet lokaal bestuur en BBC 2020. Op het einde van de dag worden de leden van het kaderteam uitgenodigd voor een echte droomsessie. De leden van de algemene vergadering en de raad van bestuur houden een gelijkaardige oefening. Tijdens de tweede denkdag selecteren de deelnemers uit alle voorstellen en dromen de uiteindelijke bouwstenen van het meerjarenplan, zonder te kijken waar het voorstel vandaan komt. De beleidsdenkdagen worden begeleid door Bart Noels en hebben plaats in het Kenniscentrum Arhus te Roeselare, dat op zich al inspireert tot innovatie in de zorg. Door gebruik te maken van externe expertise en door de denkdagen in een vernieuwende omgeving buiten het zorgbedrijf te organiseren krijgen de leden van het kaderteam een bijkomende stimulans om de gebaande paden te verlaten.

Het startsein voor 'Dromen voor zorg' werd gegeven op het HR-café, een overlegmoment met alle leidinggevenden van het zorgbedrijf. Uiteraard hoort er ook een communicatiecampagne bij. Medewerkers, bewoners, vrijwilligers en gebruikers van de dienstverlening worden geïnformeerd via nieuwsbrieven, teamoverlegmomenten of het personeelskrantje, maar de nadruk ligt vooral op het aanspreken van mensen om hen te overtuigen voorstellen en ideeën in te dienen. Om een maximale instroom te garanderen kunnen mensen ook anoniem een voorstel indienen. Bovendien bedacht de communicatieafdeling flyers op maat. Er zit een strook aan waarop mensen hun voorstel kunnen formuleren. De schoonmaaksters namen zo'n flyer voor hun klanten mee. Omdat ze al eerder bij het project waren betrokken, konden ze het doel van de oefening uitleggen en hun klanten warm maken om mee na te denken over de toekomst. Zo worden

En natuurlijk hebben ook de nieuwe beleidsmensen hun inbreng.

Ideeën samenbrengen

Het proces van ideeën en voorstellen verzamelen houdt het zorgbedrijf bewust zo breed mogelijk. Daarna sorteert een projectgroep alle verzamelde ideeën en clustert ze op drie niveaus: strategisch, operationeel en op managementniveau. Omdat medewerkers op de werkvloer dikwijls een goed zicht hebben op kleine aanpassingen die een groot verschil kunnen maken, wil het zorgbedrijf ook minstens twintig quick wins realiseren tegen 2020.

Beleidsdenkdagen

Tijdens het hele traject 'Dromen voor zorg' zijn er ook twee beleidsdenkdagen als ankermomenten voor het kaderteam. Op de eerste denkdag bespreken de deelnemers de aangepaste BBC 2020 die veel ruimte biedt aan transparante rapportering over prioritair beleid. Dit

Gedragen meerjarenplan

Even belangrijk als het verzamelen en het bundelen van de voorstellen is de terugkoppeling achteraf. Dit gebeurt op dezelfde gediversifieerde manier als het indienen van de voorstellen. Het zorgbedrijf gaat dus weer de boer op met de geselecteerde voorstellen en geeft ook uitleg over wat niet in het meerjarenplan terecht kwam. Hiermee hoopt het meer draagvlak en betrokkenheid voor het nieuwe meerjarenplan te creëren. Als je als personeelslid of gebruiker de moeite doet om een voorstel te formuleren, wil je achteraf ook weten wat er daarmee gebeurt is. Als het niet geselecteerd is, wil je weten waarom niet. Zo krijg je ook een beter zicht op het kader en de beperkingen waarbinnen het zorgbedrijf werkt. ■

SYBILLE DEMEYERE IS VERANTWOORDELIJKE COMMUNICATIE EN PLANNING EN ANNICK WILLEMANS IS VERANTWOORDELIJKE ACCOUNTANCY, SUPPORT EN AUDIT BIJ HET ZORGBEDRIJF HARELBEKE

Dat is handig! Ik word via mijn telefoon opgeroepen.
#naarmijnafpraak.be

AFSPRAKEN

KLANT-
GELEIDING

Hoe zou u het vinden als alle bezoekers met een afspraak -van burger tot leverancier- zichzelf binnen melden via hun smartphone?

“Naarmijnafpraak.be” maakt dit mogelijk! Na het maken van een afspraak krijgt de bezoeker, via een unieke link in de afspraakbevestiging, toegang tot “naarmijnafpraak.be”. Met deze module heeft uw bezoeker alle informatie over de afspraak bij de hand zoals de locatie, een routebeschrijving en de benodigdheden. Uniek: via “naarmijnafpraak.be” meldt de bezoeker zichzelf binnen via de smartphone en ontvangt de juiste medewerker een notificatie hiervan.

Nieuwsgierig? Neem contact met ons op voor de mogelijkheden.

jccsoftware
let's get it together!

+31 (0)541 62 70 62 • info@jccsoftware.nl • www.jccsoftware.be

Sinds de goedkeuring van het ruimtelijk masterplan voor de vroegere paarden- en veemarkt van Anderlecht/Kuregem in 2012 roert er wat op deze publieke ruimte van goed 40.000 vierkante meter.

Eva De Baerdemaeker neemt het culturele luik voor haar rekening, het is haar taak deze overdekte ruimte op de dagen dat ze niet commercieel gebruikt wordt te verbinden met de wijken eromheen. Zij, haar collega's en de vele vrijwilligers van Cultureghem noemen zich plekwerkers, ze nodigen de mensen uit, spreken hen aan en tonen wat er op deze plek kan gebeuren: van samen eten en spelen tot samen kunst maken.

Na tien jaar Nederlandse les geven in Laken koos **Eva De Baerdemaeker** voor detachering naar de cel Cultuur bij het Ministerie van Onderwijs. In 2012 hoorde ze op de radio de CEO van Abattoir Joris Tiebout over het ruimtelijk masterplan voor de vroegere paarden- en veemarkt van Anderlecht. Hij zei dat hij nog een manier zocht om die ruimte te delen met de buurt. Ze nam contact op en mocht een week later op een A4'tje haar plannen voorstellen. Sindsdien is ze verantwoordelijke van de vzw Cultureghem.

'Vanaf het prille begin wilden we Cultureghem ontwikkelen met de gebruikers, met de mensen die hier wonen en werken. Hiervoor moesten we een mobiele uitrusting uitvinden, want we delen deze plek met veel andere gebruikers. Zo moeten we alles gemakkelijk kunnen opruimen, want op vrijdag, zaterdag en zondag vindt hier de grootste markt van Brussel plaats. En omdat we in de buik van Brussel zitten, moesten we uiteraard iets met eten doen.'

'In 2013 zijn we begonnen met onze **mobiele keukens voor Kookmet**. Mijn collega Philippe De Bont is ingenieur-architect en hij heeft de keukens hiernaast ontworpen, in het lab van de hogeschool Erasmus. Om aan nog beter materiaal te geraken hebben we een crowdfunding opgezet, waardoor we bekend werden. We begonnen tijdens de markt te koken en kregen veel bemoeienis over onze bereiding van pakweg couscous. Tegelijk hoorden we over het gebrek aan een veilige plek waar de kinderen konden bewegen. Op de straten rondom de markt zitten de autotrafikanten en rijden grote vrachtwagens af en aan. Voor jonge ouders niet evident, want waar kun je hier met je kinderen naartoe?'

'Daarom wordt de markthal elke woensdagmiddag van april tot oktober **de Ketmet, een veilige ontmoetings- en speelplek, zeg maar de grootste overdekte speelplaats**

van Brussel. Eerst hebben we lijnen geleverd zoals op sportvelden, later kwamen er mobiele speeltoestellen maar ook gigantische meccanodozen waarmee de kinderen kunnen spelen. Eerst hadden we playboxen op pallets, die leenden we uit, maar we merkten dat alleen organisaties of overheden ze konden vervoeren. Kleine burgercollectieven kwamen er bekaaid af en dus hebben we miniversies ontworpen die je met een elektrische fiets kunt vervoeren, naar om het even welk festivalletje in de stad.'

'We houden alles zo laagdrempelig mogelijk en zo divers mogelijk, we richten ons dus tot alle leeftijdsgroepen, ook bij de kinderen. Vanmiddag waren er driehonderd kinderen. Altijd blijft er iemand van de ouders in de buurt, ze kunnen hier eten – vanmiddag waren dat zo'n honderd mensen – en met elkaar praten. We sturen niet te veel. Iedereen mag vrijwilliger worden. **Mensen die eerst uit nood naar hier komen, willen graag iets terugdoen voor de buurt**. Maanden later zie je dan dat zo iemand voetbalcoach is geworden of een atelier op de Ketmet leidt. De officiële vrijwilligers vallen onder onze vrijwilligersverzekering, ze dragen een groene trui, zodat ze herkenbaar zijn en aanspreekbaar voor verdere informatie. Alleenmaal hebben we een signaalfunctie, constant luisteren we naar ideeën die we dan in realiteit proberen om te zetten. Zo hebben we pas de Healthy Cooking Factory opgericht. In de

**We willen
de schoonheid
van deze plek
laten zien**

gang van de mobiele keukens bereiden ouders met gezonde ingrediënten gezonde snacks die de kinderen mee naar school kunnen nemen. Want als de brooddozen in deze buurt niet leeg zijn, zitten er ongezonde snacks in.'

'Ondertussen verloopt het ruimtelijk masterplan volgens fases. Op het dak van het nieuwe gebouw voor de dagelijkse Foodmet zit nu een stadsboerderij van 4000 vierkante meter. In de volgende fase wordt het eigenlijke slachthuis achteraan in de hal afgebroken voor een nieuwer en kleiner slachthuis. Voor studenten wordt een Kotmet gebouwd en uiteindelijk wordt ook de hele overdekte markt een groot plein waar je vanaf de straat op wandelt. Het Abattoir is eigenaar, verhuurt de ruimten, organiseert de markt. Dat wij deze plek mogen gebruiken wanneer zij ze niet nodig hebben, is uit gezond eigenbelang. **Elk jaar sturen we een factuur voor geleverde diensten. Het Abattoir schat ons naar waarde.**'

'De week van Cultureghem begint op zondag met de Collectmet, dan halen we alle overschotten van de markt op, dat is al gauw zo'n drie tot vier ton groenten en fruit die we in de koelcellen kunnen bewaren. Op maandag volgt dan de Recupmet, we delen dat opgehaalde eten uit aan wie het nodig heeft. Wie een pakket komt ophalen, mag ook blijven eten en wordt uitgenodigd voor 's woensdags. Dan is het Ketmet voor de kinderen en hun ouders, en elke vrijdag is er de Kookmet waarmee alles is begonnen. Elke maand is er een andere chef, meestal met een andere achtergrond. Op vrij-

dag zijn ook klassen of bedrijfsteams welkom voor een teambuildingactiviteit. Dan doen we samen boodschappen op de markt en koken een driegangenmenu met mensen uit de buurt of een klasje nieuwkomers. **De kracht zit in de ontmoeting met mensen die helemaal anders zijn dan jijzelf.'**

'Alles groeit heel organisch. Dit is een lange-termijnontmoetingsplek, onze activiteiten blijven, wij niet. Nu al bepalen de buurtbewoners alles wat hier gebeurt. Ik droom ervan dat we **stoppen met woorden als multicultureel en diversiteit.'**

'We willen de schoonheid van deze plek laten zien. Tot nu toe zijn we vooral bezig geweest met gezonde voeding, ontmoeting en een veilige plek. In de toekomst wordt culturele participatie ook belangrijk. **alleen met cultuur kun je je als mens ontwikkelen. Deze hal kan het grootste openluchtmuseum worden.** In september beginnen we alvast met een Breughelproject. We maken van het schilderij van de kinderspelen een hedendaagse versie. Het collectief Oiseaux sans tête stelt een enorme fotocollage samen met alle spelen die we hier nabootsen. De tweehonderd figuranten zullen er bij de inhuldiging in september uiteraard ook zijn. Schoonheid, toegang tot cultuur is zo belangrijk, maar kan pas als iedereen genoeg eten heeft en zich veilig voelt. Deze plek biedt al deze meerwaarde, ook de mogelijkheid tot schoonheid.' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

A young child with blonde hair in a bun, wearing a white t-shirt with a blue pattern and khaki pants, is captured mid-air, jumping over a puddle on a playground. The child's arms are outstretched, and they are looking down at the puddle. The background shows a playground with a yellow slide and a green metal structure. The ground is a mix of concrete and rubber safety matting.

Het lokale welzijn is uw missie

U daarin steunen de onze.

Het welzijn van uw inwoners is uw absolute prioriteit. Uw **Relationship Manager** heeft dit goed begrepen en stelt financiële oplossingen voor die u helpen uw missie waar te maken en uw leven vergemakkelijken.

ing.be/socialprofit

ING

Welkom in Huis Madou

Na veertien jaar Schaarbeek is de VVSG begin 2019 verhuisd naar Huis Madou, strategisch gelegen aan de kleine Brusselse ring in de buurt van de parlementen.

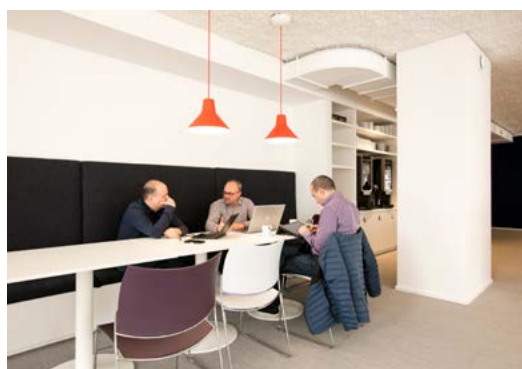
Maar niet alleen de VVSG is verhuisd, de onderwijskoepel van de stads- en gemeentescholen OVSG verhuisde mee, net zoals het sociale secretariaat GSD-V. Alle drie hebben ze hun eigen expertise, maar hun leden en klanten hebben ze gemeen: de lokale besturen en al wie voor hen werkt. Die lokale besturen staan centraal in Huis Madou. Deze nieuwe werkplaats wordt het hart van steden en gemeenten. Een open ontmoetingsplaats, een plek om samen te werken, om deskundige informatie te krijgen of ervaringen te delen over een van de lokale beleidsdomeinen. Een écht huis van vertrouwen ook: de dienstverlening die je er krijgt, is stevig onderbouwd en van hoge kwaliteit. Boven in Huis Madou houdt de GSD-V op de zevende verdieping kantoor, naast de bibliotheek die een echte stilte- en studieruimte is. Op de zesde verdieping werken VVSG- en OVSG-medewerkers in alle rust, voor telefonische gesprekken of vergaderingen trekken ze zich terug in de talloze vergaderzalen of de kleinere babbelboxen. Zowel de gezellige ontmoetingsruimte als de vergaderlokalen van de vijfde verdieping zijn bestemd om bij te praten met het personeel en met de bezoekers vanuit Brussel en de Vlaamse gemeenten en steden.

Maar er is niet alleen de fysieke verhuizing, ook de online-informatie heeft een nieuwe stek gekregen. Al is de naam www.vvsg.be gebleven, deze site heeft nu de mogelijkheid om uit te groeien tot een kennisnetwerk.

MARLIES VAN BOUWEL BEELD **STEFAN DEWICKERE**

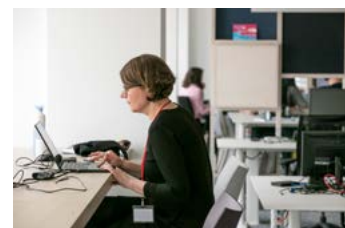
Op de vijfde verdieping komen de bezoekers terecht bij het onthaal. Zowel de VVSG, OVSG als GSD-V willen van Huis Madou een open huis maken waar mandatarissen en medewerkers van lokale besturen altijd welkom zijn.

madou
den en gemeenten

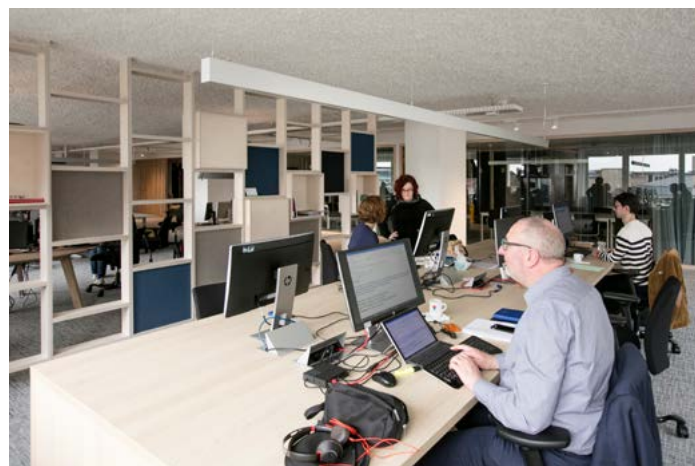
Is de zevende verdieping er vooral voor de rust en het studiewerk in de bibliotheek, de vijfde verdieping is de plaats om te overleggen en te vergaderen.

Op de zesde verdieping werken VVSG- en OVSG-medewerkers in alle rust. Voor telefonische gesprekken, een overlegmoment of voor vergaderingen trekken ze zich terug in een van de talloze vergaderzalen of de kleinere babbelboxen.

De gezellige ontmoetingsruimte op de vijfde verdieping is bestemd om bij te praten met de medewerkers en de bezoekers.

Maggie De Block:
'Het is een werk van lange adem, je moet ontzettend veel instanties en mensen mee aan boord krijgen. Maar we schuiven op in de goede richting, almaar meer rechten worden automatisch toegekend.'

MyBEnefits zal non-take-up van sociale rechten terugdringen

De non-take-up van sociale rechten is een hardnekkig probleem. Vooral de meest kwetsbare mensen weten niet altijd waar ze recht op hebben, en zien zo sociale voordelen en tarieven aan hun neus voorbijgaan. Om de non-take-up terug te dringen werkt minister van Sociale Zaken **Maggie De Block** op twee sporen. 'Met de nieuwe app MyBEnefits hebben mensen hun sociaal statuut altijd en overal op zak. Maar laat het duidelijk zijn dat mijn voorkeur uitgaat naar het automatisch toekennen van sociale rechten.'

‘Aan de lancering van de applicatie MyBENefits en de website is intensief overleg met het werkveld voorafgegaan. We hebben erop gelet dat de applicatie toegankelijk is voor de meest kwetsbare bevolkingsgroepen, maar ze is niet uitsluitend voor hen ontwikkeld.’

Twee miljoen mensen in ons land hebben recht op sociale voordelen. Het gaat dan over mensen in een financieel moeilijke situatie, over mensen met een beperking, maar evengoed over gepensioneerden. Alleen vinden ze lang niet altijd de weg naar die sociale rechten, of verdwalen ze onderweg ernaartoe. Die ‘non-take-up’ tackelen was een van de absolute prioriteiten in haar beleid op Sociale Zaken, vertelt minister De Block. ‘Niets zo erg voor een beleidsmaker als vaststellen dat je beleid niet tot bij de juiste doelgroepen geraakt. Als je maatregelen neemt als minister, dan wil je natuurlijk dat de mensen waarvoor je ze neemt, er ook écht iets aan hebben. Ik ben een doener. Ik maak geen beleid voor de galerij, het moet resultaten hebben. En dan is het logisch dat je er alles aan doet om die non-take-up van sociale rechten weg te werken.’

Hoe groot is het probleem van de non-take-up?

‘Een van de grote problemen is dat het heel moeilijk te achterhalen is in welke mate burgers gebruik maken van alle sociale voordelen en tarieven die ze hebben. Dat gaat ontzettend breed, van een leefloon of een werkloosheidsuitkering tot een korting op huisvuilzakken of een sociaal tarief in een pretpark. Daarom ondersteun ik het TAKE-project, waarin de FOD Sociale Zekerheid samen met enkele universiteiten de omvang en de determinanten van de non-take-up in België in kaart wil brengen.’

‘Wanneer we sociale tarieven automatisch beginnen toe te kennen, merken we dat er vaak meteen ook veel meer mensen gebruik van maken. Dat wijst er natuurlijk op dat een aanzienlijke groep mensen niet wist dat ze er recht op hadden, of er de weg niet naartoe vond.’

Hoe probeert u de non-take-up terug te dringen?

‘We hebben vooral heel hard gewerkt om waar mogelijk rechten automatisch toe te kennen. Technologie heeft ons daar uitstekend bij geholpen. De overheid beschikt niet alleen over steeds meer data, die data worden ook steeds slimmer gebruikt. Zo kunnen we dan weer de uitwisseling van gegevens tussen verschillende overheidsdiensten en -instellingen, zeker binnen de sociale zekerheid, steeds beter stroomlijnen.’

‘Een belangrijke mijlpaal was de lancering van een buffergegevensbank, die we in 2015 met de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid hebben ontwikkeld. Die bevat niet alleen alle nodige sociale persoonsgegevens, ze kan die ook aanleveren aan instanties die aanvullende afgeleide rechten en sociale tarieven toekennen.’

Maken die instanties ook gebruik van de gegevensbank?

‘Absoluut. De energieleveranciers waren de eerste, meer dan 400.000 gezinnen krijgen automatisch een sociaal tarief voor gas en elektriciteit. Ook de watermaatschappijen gebruiken de Kruispuntbank om bijna 300.000 gebruikers een sociaal watertarief toe te kennen of gedeeltelijk vrij te stellen van de heffing voor waterverontreiniging. Maar ook het vernieuwen van vervoersabonnementen aan verminderd tarief en het toekennen van de kosteloze begeleiderskaarten aan personen met een beperking gebeurt ondertussen automatisch. Verdere verwerkingen zitten in de pijplijn, in overleg met onder andere de NMBS, het BIPT, De Lijn en de FOD Financiën.’

‘Het is een werk van lange adem, je moet ontzettend veel instanties en mensen mee aan boord krijgen. Maar we schuiven op in de goede richting, almaar meer rechten worden automatisch toegekend.’

Welke rol speelt de gloednieuwe app MyBENefits in dit hele verhaal?

‘De app, die werd ontwikkeld in samenwerking met mi-

STEFAN DEWICHERE

nister Philippe De Backer, bevoegd voor administratieve vereenvoudiging, is een tweede spoor dat parallel loopt met de automatische toekenning van sociale rechten. Onze strategie de voorbije jaren was vooral een zogenaamde “push-strategie”: we wilden zoveel mogelijk instanties overtuigen om zich aan te sluiten bij de Kruispuntbank, en om van daaruit rechten en tarieven automatisch toe te kennen. MyBENefits draait de zaak om en geeft kwetsbare burgers zelf een instrument in handen om hun sociale rechten op te eisen.’

‘MyBENefits is een digitaal bewijs van je sociaal statuut: leefloon, inkomensgarantie voor ouderen (IGO), erkende handicap/verminderde zelfredzaamheid, inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT), tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden (THAB), verhoogde tegemoetkoming (VT). Het is ook mogelijk dat ouders het sociaal statuut van hun kinderen opvragen en aantonen. Het principe is eenvoudig: de app is een alternatief voor de papieren attesten. Papieren speel je kwijt of vergeet je, maar je smartphone heb je altijd en overal op zak.’

Hoe draagt MyBENefits precies bij aan het terugdringen van de non-take-up?

‘Er vallen een aantal drempels weg. Het begint al met het opvragen van je sociaal statuut. Dat kan eenvoudig online. Gedaan met in de rij staan aan het loket van het gemeentehuis of een andere overheidsinstantie, een afspraak maken is ook al niet nodig. Alles gebeurt digitaal. Een serieuze administratieve vereenvoudiging.’

‘Maar het belangrijkste voordeel is natuurlijk dat mensen hun sociaal statuut altijd bij zich hebben. Stel dat je met het gezin eens naar een pretpark gaat. Je komt aan de kassa, en je blijkt plots recht te hebben op een verlaagd sociaal tarief. Maar omdat je dat niet wist, heb je de papieren thuis gelaten. Met MyBENefits gebeurt dat niet meer. Gewoon je digitale bewijs tonen, de medewerker scant de QR-code met zijn app, en je betaalt het verlaagde tarief. Voor kwetsbare

gezinnen die elke euro twee keer moeten om-draaien, maakt dat aan het einde van de maand een gigantisch verschil. Ik gebruik nu het voorbeeld van het pretpark, maar ik zou er zo tien andere kunnen geven.’

Anno 2019 loopt er nog altijd een diepe digitale kloof door onze samenleving. De meest kwetsbare mensen die het meest hebben aan de MyBENefits-app, zijn ook vaak dezelfde mensen die digitaal achterop hinken. Dreigen ze zo niet buiten de boot te vallen?

‘Aan de lancering van de applicatie MyBENefits en de website is intensief overleg met het werkveld voorafgegaan. We hebben ook de kennis van de armoedeambtenaren ingeschakeld. We hebben erop gelet dat de applicatie toegankelijk is voor de meest kwetsbare bevolkingsgroepen, maar ze is niet uitsluitend voor hen ontwikkeld. De digitale kloof is jammer genoeg nog altijd een realiteit, maar tegelijkertijd zie je dat bijvoorbeeld ouderen massaal met de smartphone leren omgaan. Het toestel is doorgedrongen tot heel brede lagen van de bevolking en die evolutie zal zich ook de komende jaren verder doorzetten.’

‘Maar ik beseft dat veel mensen geen smartphone hebben of er niet mee kunnen werken. Daar hebben we ook rekening mee gehouden. Maatschappelijk werkers kunnen bijvoorbeeld ook het sociale statuut raadplegen. Ze kunnen het als foto opslaan, en ook offline ter beschikking hebben.’

Lokale besturen zijn, net als de Vlaamse overheid en de federale overheid, bezig met sociale voordelen en sociale tarieven. Denk maar aan de Uitpas, de zorgpremie... Hoe meer rechten, hoe moeilijker het voor kwetsbare

'Het is echt poepsimpel: gewoon downloaden of surfen naar mybenefits.fgov.be, inloggen, de QR-code scannen en de echtheid van het statuut wordt onmiddellijk gecontroleerd.'

mensen wordt om nog bij te houden waar ze allemaal recht op hebben. Kunnen lokale besturen vermijden dat die lokaal afgeleide rechten de non-take-up nog vergroten?

'Laat mij beginnen met te benadrukken dat ik het alleen maar toejuich dat lokale besturen sterk sociaal beleid voeren. Ze staan het dichtst bij de burger, ze kennen de lokale context, ze zijn uitstekend geplaatst om impactvolle maatregelen op maat van de meest kwetsbare groepen te nemen. Of dat nu gaat om een aanvullende maandelijkse toelage, om een Uitpas, om belastingvrijstelling op de afvalverwerking of om nog een ander initiatief.'

'Maar ik heb wel twee vragen aan de lokale besturen. Ten eerste wil ik de lokale beleidsmakers adviseren hun toekenningscriteria zoveel mogelijk af te stemmen op die van de sociale statuten die vandaag al in de buffergegevensbank aanwezig zijn. Als de criteria overal gelijklopen, zal dat een positief effect hebben op de take-up van sociale rechten. Ten tweede hoop ik dat zoveel mogelijk lokale besturen zich aansluiten bij de Kruispuntbank om gebruik te kunnen maken van de buffergegevensbank. Dat zou zowel voor hun eigen diensten als voor hun inwoners een grote administratieve vereenvoudiging betekenen en de automatische toekenning van rechten bevorderen.'

Doen er al veel lokale besturen mee?

'In 2017 heb ik alle lokale besturen uitgenodigd binnen hun eigen bevoegdheden te onderzoeken welke aanvullende afgeleide rechten en welke sociale tarieven ze, via de Kruispuntbank, automatisch kunnen toekennen. Sommige steden en gemeenten staan daar al ver in: Kortrijk, Charleroi, Londerzeel, Gent met het OCMW... Er beweegt heel veel, maar het tempo is overal verschillend. Voor de lokale besturen die nog niet mee zijn op die trein, kunnen de meerjarenplannen die alle

nieuwe colleges nu volop opmaken, hopelijk een aanleiding zijn om er mee op te springen. Als we die non-take-up terug willen dringen, hebben we ook de steden en gemeenten nodig.'

Welke stappen moet de volgende federale regering nog zetten om komaf te maken met de non-take-up van sociale rechten?

'De gegevensdatabank is er, die moet nu door meer en meer instanties omarmd worden. Automatische toekenning van sociale rechten moet meer dan ooit dé betrachting blijven. Dat is de allerbeste garantie op take-up. MyBENefits is nog maar een maand oud, en zal almaar meer gebruikers ertoe aanzetten om sociale rechten op te nemen. MyBENefits is tweerichtingsverkeer. Mensen die recht hebben op sociale tarieven, moeten de applicatie uiteraard downloaden, maar ze moeten ze ook op zoveel mogelijk plaatsen kunnen gebruiken. Ook daar zie ik een rol als katalysator weggelegd voor lokale besturen. Ze moeten de applicatie zélf gebruiken aan al hun loketten, maar ze moeten ook de sportclubs, de cultuurhuizen, de pretparken in hun gemeente stimuleren om met MyBENefits te werken. Het is echt poepsimpel: gewoon downloaden of surfen naar mybenefits.fgov.be, inloggen, de QR-code scannen en de echtheid van het statuut wordt onmiddellijk gecontroleerd.'

'Wat nog een uitdaging wordt, is het verbeteren van de regelgeving. Sociaal beleid is voor mij de voorbije vijf jaar hand in hand gegaan met administratieve vereenvoudiging. Het opnemen van sociale rechten is ook afhankelijk van een eenvoudige aanvraagprocedure. Dat wordt nog te vaak onderschat. We hebben al een hele reeks processen op gang gebracht om sneller en met minder rompslomp sociale rechten aan te vragen. Maar we moeten nog verder gaan in dat take-up-vriendelijk beleid. Met doorgedreven standaardisering van de toegangsvoorwaarden, en met een voorspelbare uitkomst van de aanvraagprocedure.' ■

NATHALIE DEBAST EN JEROEN VERELST ZIJN REDACTEURS VAN LOKAAL

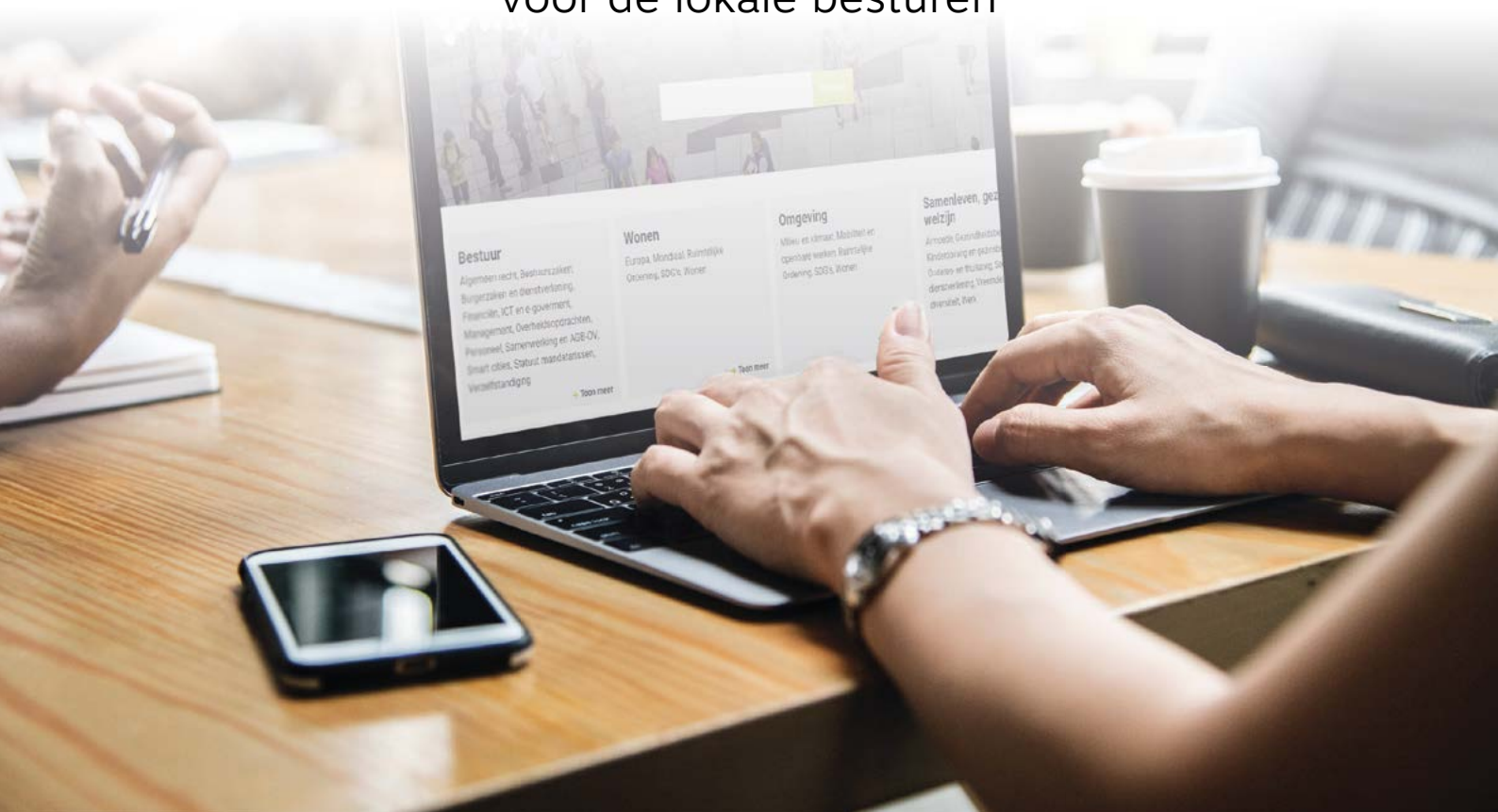
politeia

Pinakes

extenso

De nieuwe digitale kennisdatabank
voor de lokale besturen

extenso bundelt vandaag in één abonnement:

- De vakinformatie van **VVSG** en **Politeia**
- De gecoördineerde en gecodificeerde wet- en regelgeving, vragen en antwoorden, omzendbrieven, parlementaire vragen en rechtspraak van **Inforum**
- De commentaarteksten, de 'goede praktijken' en de modellen van **Politeia**
- De overheidsdatabank van **Pinakes** met 134000 contactpersonen en 26000 diensten, instellingen en organisaties

Surf naar vvsg.be, registreer u of meld u aan en test Extenso uit!
Info via extenso@pinakes.be

Onthaalouders hebben toekomst

DIENST VOOR ONTHAALOUDEERS VAN OCMW HEEST-OP-DEN-BERG

Elk jaar stoppen er meer onthaalouders dan dat er beginnen. Toch kiezen vele jonge ouders graag en met overtuiging voor deze unieke vorm van opvang voor hun kinderen. Het zou een groot verlies zijn, mocht deze opvangsoort verdwijnen. We moeten dus in zijn toekomst investeren.

Vijfduizend onthaalouders vangen in Vlaanderen meer dan 30.000 kinderen op. Dat is een derde van het totale aantal baby's en peuters dat gebruikmaakt van kinderopvang. Ze kiezen voor gezinsopvang omdat die het meest de huiselijke sfeer van het gezin benadert. Ouders merken dat hun kind zich bij de onthaalouder geborgen voelt en dat het als het ware deel uitmaakt van het opvanggezin. Ouders kiezen ook echt voor kleinschaligheid. Ze waarderen het dat hun kind terecht komt in een kleine groep kinderen. Ze zijn overtuigd dat hun kind op die manier meer persoonlijke aandacht krijgt. Een bijkomende troef van de gezinsopvang is de continuïteit: gedurende de hele opvangperiode verzorgt één persoon de opvang. Van baby tot kleuter is het kind onder de hoede van één zelfde kinderbegeleider. Vaak kunnen kinderen zelfs nog tot en met de lagere school bij hun onthaalouder terecht voor naschoolse opvang of opvang tijdens de vakantie.

Uit de onlinetevredenheidsmeting van de VVSG die kinderopvanginitiatieven verspreiden bij hun gebruikers, blijkt dat ouders de individuele benadering van de gezinsopvang appreciëren. Ze zijn opmerkelijk positief over de slaap- en rustmogelijkheden bij een onthaal-

ouder en over het feit dat er rekening gehouden wordt met hun eigen mening over de omgang met het kind. Ook Julie Colpaert, journaliste bij VTM en bijna-slimste-mens-ter-wereld, is een enthousiaste en overtuigde gebruiker van de gezinsopvang. Als kind werd ze zelf opgevangen door een onthaalouder en ze heeft daar fijne herinneringen aan. 'Ik ging niet alleen als baby naar mijn onthaalouder, maar tot mijn twaalfde ving ze mij bijna dagelijks op. Ik ging er tijdens de middagpauze eten en ook na schooltijd ging ik "met de rij" mee naar mijn onthaalmoeder. Zij woonde in de wijk van mijn school. Ik heb daar echt positieve herinneringen aan. Dat ik een heerlijke kindertijd heb gehad, dat heb ik voor een groot stuk aan haar te danken. Mijn onthaalmoeder had zelf ook vier kinderen en ik zie me daar nog gezellig mee aan tafel schuiven. Ze

maakte elke dag lekker eten, zelfs haar koninginnenhapjes waren helemaal vers gemaakt.'

Julie Colpaerts hart gaat vanzelf naar opvang bij een onthaalouder: 'Ze vangen je op in een warm nest, binnen een huiselijke sfeer, en dat wou ik ook voor mijn kinderen. Toen ik de eerste keer bij haar binnenkwam, voelde ik meteen de warmte die ik ook kreeg bij mijn eigen onthaalouder. Bovendien is opvang vinden voor je kinderen vandaag de dag niet eenvoudig. Zeker voor iemand met mijn soort werk. Dan heb je iemand nodig die een flexibel aanbod heeft. En dat vond ik bij een onthaalouder. Zij is erg flexibel, wanneer we eens later moeten werken. Ze heeft ons zelfs gerustgesteld, in geval van nood kunnen onze kinderen bij haar overnachten.' Julie Colpaert noemt deze onthaalouder één uit de duizend. 'Net zoals de mijne 35 jaar

Julie Colpaert:
'Bij een onthaalouder komen de kinderen als het ware thuis. En dat gevoel van opvang in een huiselijke sfeer mag niet verloren gaan.'

geleden. Mijn zontje gaat er naschools en mijn dochtertje voltijds, want zij gaat nog niet naar school. Er is een hele goede klik met haar en ook met haar eigen kinderen. Het voelt alsof mijn kinderen er deel uitmaken van het gezin, net zoals in mijn tijd.' Julie Colpaert vindt de warme, huiselijke sfeer en de kleinschaligheid een grote troef. 'Doordat er weinig kinderen zijn, is er rust en gemoedelijkheid. Ook de sfeer die er heerst en de onderlinge band tussen de kinderen vind ik mooi om te zien. Leuk bijvoorbeeld hoe die grotere kinderen omgaan met de baby'tjes. Fantastisch dat er dagelijks vers eten op tafel komt met groenten uit de tuin. De onthaalouder gaat zelfs samen met de kinderen eitjes rapen. Ik vind het echt een groot pluspunt dat ze veel buitenspelen. In de grote tuin leven ze zich naar hartenlust uit op de fietsjes, de trampoline en het speeltuig. Ik heb gelezen dat het aantal onthaalouders daalt. Ik zou het echt jammer vinden, mocht deze vorm van kinderopvang in de toekomst niet meer bestaan. Bij

een onthaalouder komen de kinderen als het ware thuis. En dat gevoel van opvang in een huiselijke sfeer mag niet verloren gaan.'

Meer zekerheid nodig

De oorzaken van het dalende aantal onthaalouders zijn divers: het gebrek aan inkomenszekerheid, de beperkte sociale bescherming, de afwezigheid van collega's, de strenge regelgeving. Bovendien vergriest de bestaande groep. Steeds minder vrouwen kiezen ervoor voltijds de zorg op te nemen voor eigen kinderen. En laat dat nu ook net de groep zijn die vroeger vaak onthaalouder werd: als onthaalouder kun je immers de zorg voor eigen kinderen combineren met die voor andermans kinderen. Door de krapte op de arbeidsmarkt en de gestegen werkgelegenheidskansen voor vrouwen krijgen ook steeds meer vrouwen de mogelijkheid buitenshuis te werken, op de reguliere arbeidsmarkt. Volgens professor gezinspedagogiek Michel Vandenbroeck moeten we ons

erbij neerleggen dat er in de toekomst maar half zoveel onthaalouders meer zullen zijn als vandaag (zie *Lokaal 2*). 'De rekruteringsvijver wordt kleiner en de uitstroom is groot. Ongeveer een kwart houdt het minder dan drie jaar vol. We moeten ons geld steken in wie het zal blijven doen en deze mensen ook goede arbeidsvoorwaarden geven.'

Een divers aanbod

Omdat de vraag naar kinderopvang er groter is dan het aanbod werft het lokale bestuur van Heist-op-den-Berg heel bewust nieuwe onthaalouders aan. 'Door boven op groepsopvang ook gezinsopvang aan te bieden kunnen we meer tegemoetkomen aan de vraag,' zegt schepen van Kinderopvang Kelly Van Tendeloo die het ook belangrijk vindt dat gezinnen de keuze krijgen. 'Zo hebben mensen de kans gebruik te maken van een opvangsoort die het best past bij hun kind en het meest aansluit bij hun behoeften. Daarnaast woont in het uitgestrekte Heist-op-den-Berg niet iedereen dicht

Ilse Verheyen:
‘Met zes teamvergaderingen per jaar en teambuildingactiviteiten versterken we het collega-gevoel, belangrijk voor een baan die je het grootste deel van de tijd alleen uitoefent.’

bij de dorpskern. Het ruime aanbod van onthaalouders op verschillende locaties is dan een grote troef.’ Bovendien heeft Kelly Van Tendeloo de indruk dat de gemeente kansarme mensen beter bereikt met dit aanbod van gezinsopvang. ‘Vanuit onze sociale dienst kunnen we opvang bieden die mooi aansluit op de vraag. Het is vaak zo dat mensen dringend op zoek zijn naar een plaatsje en die vraag kunnen we beter invullen bij onthaalouders. Ten slotte creëren we door onthaalouders te werven ook nog werk binnen onze eigen gemeente, mooi toch?’ In de meeste gemeenten is het erg moeilijk nieuwe onthaalouders te vinden. In Heist-op-den-Berg kwamen er de voorbije twee jaar acht bij. Daarvoor is Ilse Verheyen, de coördinator van de onthaalouders, aan de slag gegaan met de wervingscampagne van de VVSG. ‘Doordat er in 2016 opeens vijf onthaalouders stopten, hadden we geen antwoord meer op de grote vraag naar opvang. We hebben affiches, folders en flyers verspreid, via de bibliotheek, het gemeentehuis, bij de VDAB maar ook in het gemeentelijk informatieblad. We hebben ook twee informatiesessies georganiseerd voor mogelijke kandidaten. Als gevolg hiervan melden zich vandaag nog kandidaten aan.’ Daarnaast brengen de coördinatoren Ilse Verheyen en Yasmine de Ceuster de onthaalouders samen. ‘Met zes teamvergaderingen per jaar en teambuildingactiviteiten versterken we het collega-gevoel, belangrijk voor een baan die je het grootste deel van de tijd alleen uitoefent. Zo hebben we bijvoorbeeld vorig jaar op de dag van de onthaalouder voor al onze onthaalouders gekookt en zijn we gaan bowlen.

In Heist-op-den-Berg hebben beleidscoördinator Sarah Verstrepen, schepen van Kinderopvang Kelly Van Tendeloo en de coördinator van de onthaalouders Ilse Verheyen het dankzij de acties in het verleden minder moeilijk om nieuwe onthaalouders te vinden.

ASTRID DE ROY

We bezochten ook samen de kerstmarkt in Leuven, Planckendael en een escaperoom. Binnenkort organiseren we een teamdag aan zee. We hebben al grootse plannen zoals een zandkastelenwedstrijd en een go-carttocht met opdrachten waarvoor de deelnemers moeten samenwerken.’

Meer zekerheid bieden

‘Daarnaast ondersteunen we de onthaalouders die een opleiding “begeleider in de kinderopvang” volgen. De kosten hiervan betalen we volledig terug. We organiseren ook nog vier keer per jaar zelf vorming. Door dit alles gaan onze onthaalouders heel respectvol met elkaar om en hebben ze veel steun aan elkaar,’ zegt Ilse Verheyen. Het lokale bestuur ondersteunt de dienst voor onthaalouders door extra personeel in te schakelen. ‘Het aantal onthaalouders stijgt en dus is het niet meer dan logisch dat ook de ondersteuning en begeleiding door de verantwoordelijken in verhouding blijft,’ zegt beleidscoördinator Sarah Verstrepen. Binnen een tweede proefproject kunnen vanaf 1 april een aantal onthaalouders aan de slag gaan in een

verbeterd werknemersstatuut. Heist-op-den-Berg heeft hierop ingetekend. ‘We merken dat onthaalouders stoppen of niet starten vanwege de financiële onzekerheid,’ zegt Sarah Verstrepen. ‘Het huidige sui generis-statuuut waarin onthaalouders werken, schiet voor velen tekort. Bovendien kwamen verschillende onthaalouders zelf met de vraag om aan dit project te mogen deelnemen. We zijn dan naar een informatiesessie van de VVSG gegaan en hebben ons laten inspireren door de positieve ervaringen van collega’s die aan de eerste editie hebben meegedaan.’ ‘We willen onthaalouders graag de kans geven in een werknemersstatuut te werken,’ zegt schepen Kelly Van Tendeloo. ‘Door in te tekenen op het project geven we een signaal aan de overheid. Het werknemersstatuut kan de gezinsopvang echt versterken. Als lokaal bestuur hopen wij dan ook dat de Vlaamse overheid daarin blijft investeren.’ ■

ASTRID DE ROY IS VVSG-REGIONAAL STAFMEDEWERKER ONDERSTEUNING GEZINSOPVANG IN DE PROVINCIE ANTWERPEN

Ons klantenbestand?
Dat is samen met mijn
werknemers op stap, zeker?

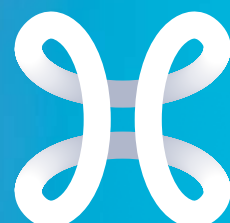
Bedrijfsgegevens beveiligen

Elk onbeveiligd mobiel toestel verhoogt het risico op gegevensdiefstal. Met onze security- en management-tools is uw vertrouwelijke informatie altijd en overal beveiligd.

Met Secure Workplace van Proximus bent u ook morgen mee

Ondernemen in de digitale wereld start op

proximus.be/ookmorgenmee

Met Jim Walker op stap in Gent

‘Er gebeuren te weinig verplaatsingen te voet.’

Gent is zeer ‘walkable’ of bewandelbaar, maar toch gebeurt slechts vijftien procent van de verplaatsingen te voet. Met andere woorden: de infrastructuur is er, maar te weinig inwoners maken er gebruik van. Dat is de mening van Jim Walker, de man achter Walk21. ‘De stad staat nu voor de opdracht om wandelen echt aantrekkelijk te maken. Stappen moet plezierig zijn. Voetgangers willen ontdekken en verrast worden.’

Jim Walker – what’s in a name – adviseert wereldwijd steden over het inrichten van voetgangersnetwerken. Hij is stichter en strategisch directeur van Walk21, een netwerkorganisatie die jaarlijks een internationale conferentie organiseert over stappen en leefbaarheid. Dit jaar heeft die plaats in Rotterdam, van 7 tot 11 oktober. In maart was Jim Walker te gast in ons land, als keynotespreker op het Congres Publieke Ruimte. Hij maakte tijd voor een wandeling door Gent, begeleid door kabinetmedewerkers van schepen Watteuw en medewerkers van de stedelijke administratie. Ook *Lokaal* liep mee.

Leefstraat met potentieel

Een dik, grijs wolkendek en een koude wind, de omstandigheden zijn niet ideaal voor een wandeling in het

Gentse stadscentrum. We laten het tochtgat dat het Woodrow Wilsonplein vaak is, snel achter ons. Maar eerst komt toch nog even de beruchte fly-over ter sprake die de autosnelweg hier tot in het hart van de stad brengt. ‘Ik heb begrepen dat erover gedacht wordt het viaduct te sluiten of af te breken, en dat er nu allerlei studies lopen om de impact van die maatregel in kaart te brengen,’ zegt Jim Walker. ‘Mijn advies is: sluit dat ding af voor een week, een maand, een zomer, geef het in handen van de inwoners en kijk wat er gebeurt. Nu geef je heel veel geld aan modellen en simulaties, maar wat wil je daarmee bereiken? Vanaf welk resultaat wordt het een optie het viaduct te sluiten? Seoel had een fly-over vlak bij het centraal station, twee keer zes rijstroken. De burgemeester stelde voor er een park van te maken.

Jim Walker over de Filips van Arteveldestraat:

‘Dit ziet er prima uit. Als ik hier zou wonen, zou ik me goed en veilig voelen.’

STEFANDEWICKERE

STEFAN BEWICKERE

Jim Walker over de Bisdomkaai: ‘De klemtoon ligt hier duidelijk op snelheid en verbinding, en dus vooral op de fiets. Voor voetgangers valt hier te weinig te beleven.’

ten tijdelijk is. Het tijdelijke karakter is voor de stad precies een argument om de mensen in de buurt mee te krijgen, zo licht een van onze gidsen toe. Het geeft de kans een mogelijke transitie te visualiseren. Bij een eventuele herinrichting van de straat kan die ervaring dan worden ingezet.

Verrassing gewenst

Het Veermanplein voor het zwembad Van Eyck ligt er verlaten bij. Jim Walker denkt dat niet alleen het weer daarin meespeelt. ‘Dit is een toplocatie, aan het zwembad en naast Portus Ganda. De publieke ruimte zou hier uitnodigend moeten zijn voor families, voor kinderen. Ik mis speeltuintjes en zitplekken. Voor jongeren zijn de grasvlakken bij goed weer misschien uitnodigend om te verblijven, maar een stad moet haar publieke ruimte op maat van alle inwoners inrichten. Voor ouderen en kleine kinderen lijkt dit plein me een gemiste kans.’ We lopen langs de Reep, de ontstaansplek van Gent op de samenvloeiing van Schelde en Leie. Decennialang was dit een parkeerterrein, het water werd onder de grond gestopt. Sinds kort is de Reep weer open, de kaden aan beide zijden van de stroom zijn heringericht. Eén kant is een onderdeel van de snelle, autoluwe verbinding voor fietsers en voetgangers tussen het station Gent-Dampoort en het stadscentrum. Jim Walker is niet overtuigd van deze vernieuwde Bisdomkaai: ‘De klemtoon ligt hier duidelijk op snelheid en verbinding, en dus vooral op de fiets. Voor voetgangers valt hier te weinig te beleven. In de stad rondlopen moet plezierig zijn, je moet iets zien, iets ontdekken. Hier zijn geen winkels, terrassen, speelplekjes. Je ziet als voetganger de weg die je de komende vijf minuten zult bewan-

delen, dat spreekt niet aan, het verrassingselement ontbreekt. Ik twijfel er niet aan dat deze plek aan het water in de zomer vol zal zitten met scholieren en studenten, maar ik denk niet dat ze voor mensen van alle leeftijden aantrekkelijk is.’

Intussen zijn we in het autovrije stadscentrum. Het pleintje tussen het Geeraard de Duivelsteen en de Sint-Baafskathedraal is in volle verandering. De tijdelijke inrichting met picknickbanken en een straatspel zal na de Gentse Feesten plaatsmaken voor een onthard plein met fruitbomen. Via het Sint-Baafsplein en de nieuwe stadshal, waar de voorbereidingen voor een concert worden getroffen, gaat het naar de vernieuwde Korenmarkt. Hier wordt duidelijk dat de stad balanceert tussen een stenig en een groen plein. Op vraag van de inwoners zijn er enkele extra bomen aangeplant. De wandelbus passeert. Sinds de invoering van het circulatieplan vervoert ze mensen die niet goed ter been zijn gratis in het autovrije gebied. Een mooi initiatief, vindt Walker. Om de wandeling te besluiten kan een ommetje langs de befaamde Graslei natuurlijk niet ontbreken. Dit is een plek om bij goed weer te flaneren, dat is zelfs op een barre woensdagmorgen duidelijk. De fietsparkeergarage onder de Sint-Michielsbrug, met een rechtstreekse toegang tot het busstation, krijgt van de gast het label ‘fantastisch’.

Actieplan voor voetgangers

Bij een kop koffie maakt Jim Walker een eerste, ruwe balans op van wat hij de voorbije 24 uur gehoord en gezien heeft van Gent. ‘Ik heb foto’s gezien van het stadscentrum vijftien jaar geleden. Er is zeer veel ten goede veranderd, de auto is duidelijk teruggedrongen. Dat getuigt van ambitie,

Een jaar later was het park een feit, een maand later stond de teller van het aantal bezoekers al op een miljoen. Je zou denken dat het autoverkeer zich verplaatste naar andere plekken in de stad, maar dat blijkt niet het geval. Wellicht wordt er gewoon minder met de auto gereden.’

Intussen zijn we via het Sint-Annaplein naar de Filips van Arteveldestraat gewandeld. Parkeerplaatsen zijn er vervangen door fietsenstallingen en eilandjes met straatmeubilair. Voor de bewoners zijn er maar vier parkeerplaatsen over, de rest van de auto’s wordt onder een nieuw gebouw gestald. Jim Walker is onder de indruk. ‘Dit ziet er prima uit. Als ik hier zou wonen, zou ik me goed en veilig voelen.’ Even verder komen we voorbij de Kozijntjesstraat, die jaarlijks gedurende enkele maanden door de inwoners wordt ingericht als leefstraat. Door de straat autovrij te maken komt er meer ruimte voor ontmoeting en dialoog. Voor Jim Walker is het een concept dat over de hele wereld veel potentieel heeft. Hij vraagt zich wel af waarom de inrichting van de leefstra-

visie en leiderschap. Ik heb de indruk dat de steun voor dat beleid bij de bevolking groot is. Dat is een zeer mooie realisatie. De volgende vraag is hoe je de ruimte die je bij auto's hebt weggenomen, anders gaat gebruiken en aangenaam en comfortabel gaat inrichten. De autoluwe of autovrije verbindingen zijn er, de trottoirs en de oversteekplaatsen zijn prima. Gent is dus een goed bewandelbare stad, dat is duidelijk. Maar de capaciteit blijft onderbenut. Slechts vijftien procent van de verplaatsingen gebeurt te voet.

Dat is een zeer laag cijfer, nagenoeg alle steden halen minimaal twintig procent. Het volstaat dus niet de infrastructuur in orde te brengen en dan te hopen dat ze gebruikt zal worden. Je moet inspanningen doen om ze aantrekkelijk te maken voor voetgangers. Ik denk dat er heel sterk is ingezet op corridors, op snelle verbindingen, en die zijn meer geschikt voor de fiets. De publieke ruimtes lijken me niet allemaal zeer interessant voor voetgangers: ze zijn stenig, de schaal is soms te groot, de wind heeft vaak vrij spel. Ze

zijn wel makkelijk schoon te maken en te onderhouden, maar ze stimuleren niet voldoende. Ik heb vernomen dat het stadsbestuur een actieplan voor voetgangers wil opmaken om zo het aandeel in de verplaatsingen op te krikken tot achttien à twintig procent. Ik ben benieuwd naar de evolutie de komende jaren, niet alleen in het centrum maar ook in de residentiële gebieden eromheen. Daar zijn de uitdagingen doorgaans nog veel groter.' ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

Uw ongeadresseerd drukwerk accuraat, betaalbaar én ecologisch vriendelijk bedeed? Met of zonder opmaak en drukken? Dat kan voortaan ook voor uw gemeente!

Persoonlijke service dragen wij hoog in het vaandel. Neem vrijblijvend contact met ons op, u merkt dadelijk het verschil.

Uw partner voor kwaliteitsvolle bedelingen!

Turnhoutsebaan 185 bus 1
B-2970 Schilde
0800 64 400
info@vlaamsepost.be
www.vlaamsepost.be

voor een **accurate** en **efficiënte** bedeling

7 slimme projecten beloond met een Belfius Smart Belgium Award

**Uw slimme oplossingen maken onze toekomst beter.
Dat wordt vandaag beloond.**

Met Smart Belgium roept Belfius lokale overheden, bedrijven, burgers, zorg en onderwijs op om samen te werken aan een meer duurzaam en 'slim' België. Een uniek forum, waar slimme ideeën en oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen elkaar vinden. Om initiatieven op gang te trekken. En om samen te gaan voor die slimme samenleving.

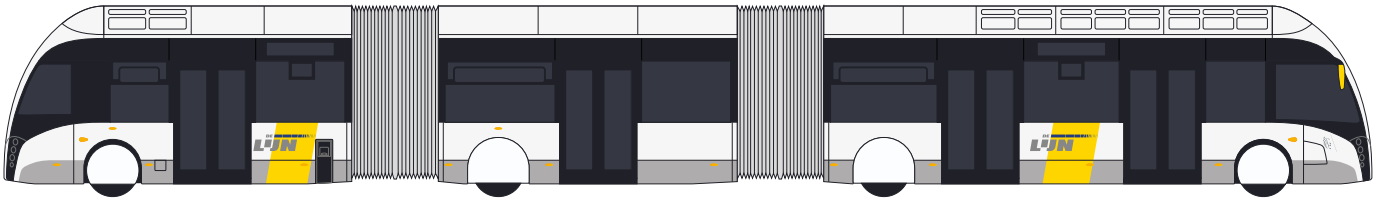
Dat een 'Smart' België geen verre toekomst is, bewijzen niet alleen de 7 winnaars van de inmiddels 3e editie van de Belfius Smart Belgium Awards, maar ook de meer dan 150 andere sterke inzendingen. Elk project bewijst hoe betekenisvol en inspirerend het is voor onze samenleving.

Lees er alles over op belfius.be/smartawards.

De trambus:

een primeur in Vlaanderen

Met het uitzicht van een tram en de wendbaarheid van een bus is de trambus een opvallende nieuwkomer in het straatbeeld. Na succesvolle introducties in Zweden, Zwitserland, Frankrijk en Martinique wordt dit unieke voertuig nu voor het eerst ook in Vlaanderen ingezet. Sinds 23 april rijden de eerste vier trambussen in de Vlaamse Rand, later dit jaar komen er na een test- en opleidingsfase nog tien bij.

Arnaud Feist: 'Dankzij de Ringtrambus kunnen we het intermodale knooppunt dat de luchthaven is, verder ontwikkelen en zo meehelpen aan mobiliteitsoplossingen in en rond Brussel.'

De Vlaamse Rand is dankzij de grote invloedssfeer van Brussel en de nationale luchthaven de grootste tewerkstellingspool van ons land en ligt op een kruispunt van verschillende vervoersnetwerken. Hierdoor is er veel congestie, het aantal file-uren in de Noordrand zet de bereikbaarheid en leefbaarheid van steden en gemeenten in deze regio onder druk, niet het minst door het vele sluipverkeer dat de verzadigde stroken op de Ring rond Brussel (R0) vermijdt. Een volwaardig en aantrekkelijk alternatief aan openbaar vervoer dat meer auto's van de weg kan halen, is noodzakelijk. De Ringtrambus, een ontwerp van de Vlaamse busbouwer Van Hool, biedt dit alternatief.

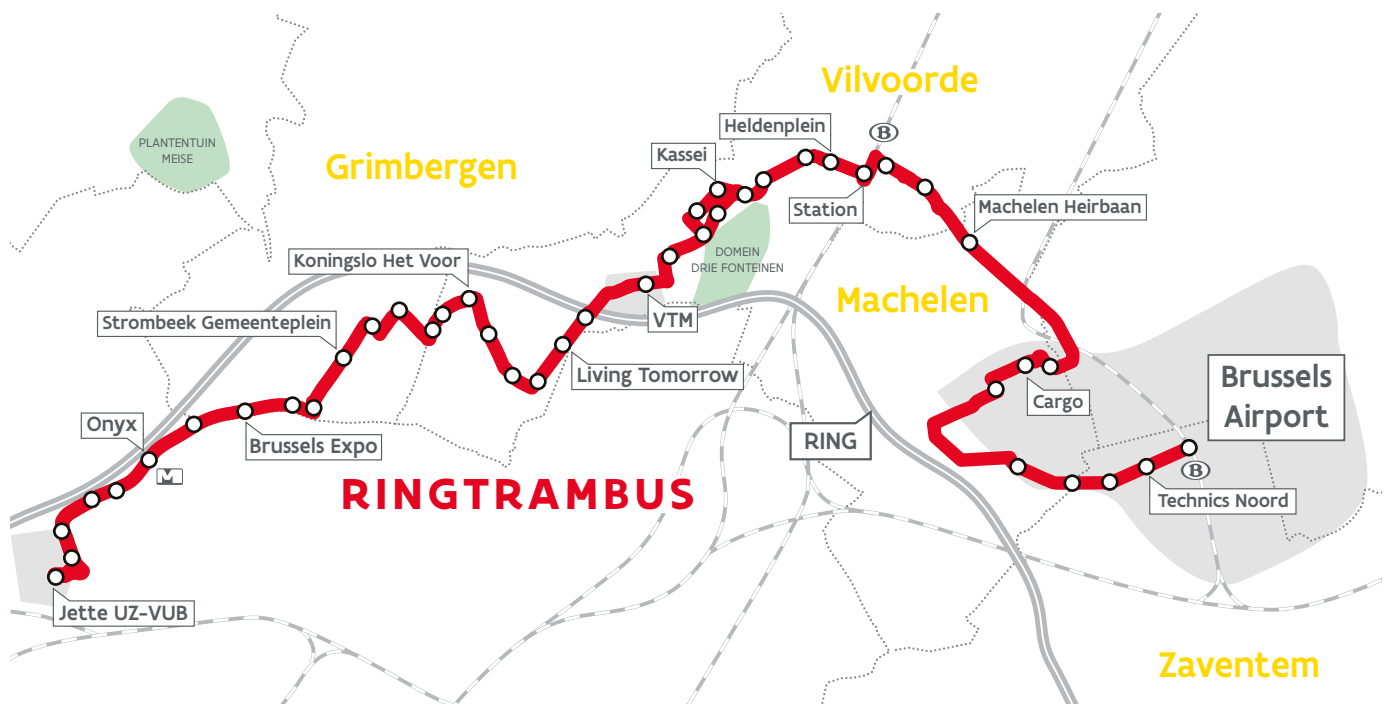
Van Brussels Expo naar Brussels Airport

De Ringtrambus zal belangrijke locaties in de Noordrand verbinden, zoals de Heizel, het station van Vilvoorde en Brussels Airport. Reizigers kunnen aan deze haltes overstappen op trein, tram of metro. Met de Ringtrambus kun je op termijn elk kwartier rechtstreeks naar het centrum van Vilvoorde rijden, maar bijvoorbeeld ook naar het Universitair Ziekenhuis in Jette. Vooral voor de bedrijfzone rond de luchthaven zal de Ringtrambus een duurzaam alternatief voor het woon-werkverkeer zijn. Voor Arnaud Feist, CEO Brussels Airport Company, kan ze

de mobiliteit in en om Brussel helpen verbeteren: 'Passagiers, bezoekers en werknemers van de luchthaven nemen steeds meer openbaar vervoer naar de luchthaven, en ook pendelaars of mensen uit de buurt gebruiken Brussels Airport als connectiepunt in hun woon-werktraject of bij andere verplaatsingen. Dankzij de Ringtrambus kunnen we het intermodale knooppunt dat de luchthaven is, verder ontwikkelen en zo meehelpen aan mobiliteitsoplossingen in en rond Brussel.'

Aparte busbaan

De komst van de trambus is een dubbele primeur. De Vlaamse Werkvennootschap legt er ook de langste busbaan – 16 kilometer – voor aan in de Vlaamse Rand. Deze busbanen moeten een vlotte doorstroming garanderen, zodat de dienstverlening van De Lijn betrouwbaar kan zijn. Naarmate de aanleg van de busbanen vordert, zal de snelheid van de trambus verbeteren, zodat je uiteindelijk op 38 minuten tussen de Heizel en Brussels Airport zult kunnen reizen. Bovendien zal er om het kwartier een trambus komen. Op de Haachtsesteenweg in Kampenhout heeft De Lijn wat dat betreft volgens Joost Swinnen, leider van het project Ringtrambus, al sinds 2012 ervaring. 'Dankzij die aparte busbaan van 7,2 kilometer is de totale reistijd gehalveerd en het aantal reizigers verdubbeld van 1500 naar 3000 per dag. Vandaag

gebruiken meer dan 5000 reizigers de bus tijdens de spits in Vilvoorde. Vanaf 10.000 reizigers zal er veel minder verkeersdruk in de Vlaamse Rand zijn. De klassieke bus kan immers ook gebruikmaken van de vrije busbanen.

Opwaardering van straten en pleinen

Het tracé van de Ringtrambus doorkruist Grimbergen, Vilvoorde, Machelen, Diegem en Zaventem. De heraanleg van verschillende straten die hiermee gepaard gaat – vanwege de aanleg van de busbanen –, is een kans uit de duizend om die plaatsen een facelift te geven en ze op te waarderen: aangename pleinen, rustigere straten en meer groen. Deze werkzaamheden zijn vorige zomer opgestart en zullen vermoedelijk nog tot 2023 duren. Er komen in totaal niet minder dan 23 kilometer aan nieuwe en verbeterde fietspaden, 930 plaatsen in nieuwe fietsstallingen en 600 nieuw aangeplante bomen bij. Bovendien wordt er ook een oplossing gecreëerd voor de verkeersknoop die vandaag in het centrum van Vilvoorde veroorzaakt wordt door de twee rotondes die te dicht bij elkaar liggen. Het Ringtrambusproject betekent dus niet alleen goed

functionerend openbaar vervoer (met 16 kilometer vrije busbanen), het staat ook voor een totale verbetering van de mobiliteit.

Stil, toegankelijk, milieuvriendelijk

De drieledige trambussen van 24 meter hebben een grotere capaciteit dan een klassieke bus: ze kunnen 137 passagiers meenemen. Bovendien zijn ze een stuk comfortabeler. De vier brede deuren geven rechtstreeks uit op de reizigersruimte, waardoor passagiers niet meer eerst via de stuurpost langs moeten. Door de lage vloer en de toegankelijke haltes is het ook gemakkelijker om in en uit te stappen, wat een groot voordeel is voor rolstoelgebruikers en reizigers met kinderwagens of bagage. De afgesloten stuurcabine staat in voor een rustige en veilige rijervaring voor de chauffeur die zo alle aandacht op de weg kan houden. Dankzij de camerabeelden in zijn stuurpost heeft hij ook controle over de geopende deuren en een perfect beeld van op- en afstappende reizigers, wat de veiligheid ten goede komt. Door hun hybride aandrijving zijn deze trambussen milieuvriendelijk en vooral veel stiller dan klassieke dieselbussen. Voor Samuel

Schalckens, hoofd Rollend Materieel bij De Lijn, is de trambus een mooie aanvulling op de bestaande vloot die volop vergroent. 'De hybride trambussen zijn goed nieuws voor wie in de Noordrand woont of er zich verplaatst, omdat ze tot een kwart stiller en zuiniger rijden. Bovendien sparen we dankzij deze veertien hybride trambussen jaarlijks ongeveer 200.000 liter diesel uit.'

Lonken naar de trambus

Verwacht wordt dat de exploitatie van de trambussen na de zomer kan starten. Voorlopig zal De Lijn ze inzetten op het traject van buslijn 820 tussen het Universitair Ziekenhuis in Jette, Strombeek, Koningslo, Kassei, het centrum en het station van Vilvoorde, Brucargo en de luchthaven van Zaventem. Naarmate de werkzaamheden aan de busbanen vorderen, zal de trambus geleidelijk aan haar rijtijden kunnen verbeteren. Intussen lieten ook andere centrumsteden zoals Leuven en Kortrijk al hun interesse voor de trambus blijken. ■

NATHALIE MEERT WERKT MEE AAN DE COMMUNICATIE VAN DE LIJN

public sector

onze diensten.

Forward. Of in het Nederlands: vooruit. We willen het allemaal. Als individu, organisatie en maatschappij. Maar voordat je vooruit kunt kies je eerst een richting. Daar waar je naartoe wil. Bij Randstad Public Sector laten we ons hierbij niet leiden door technologie en data alleen, maar ook door inzicht, instinct en inlevingsvermogen. Tech met een persoonlijke touch. Met onze menselijke analyse van data bieden wij u passende oplossingen. Kijken wij voor u verder dan een cv of vacature. Met slimme tools zien we kansen voordat anderen die zien. Samen spelen we in op de uitdagingen van vandaag en anticiperen op die van morgen. Zo maken we meer mogelijk en betekent vooruitgang ook echt dat we allemaal vooruitgaan. Dat noemen we Human Forward.

U wil weten wat we voor u kunnen doen?
Aarzel niet om contact op te nemen.

Olivier Lefevre
directeur, 0477 97 96 05,
olivier.lefevre@randstad.be

Cosette Verhelst
manager Vlaanderen, 0472 38 42 92,
cosette.verhelst@randstad.be

public.sector@randstad.be
www.randstad.be

human forward.

De Bouwmeesterscan: nieuwe ideeën doen gemeenten nadenken

Sinds vorig jaar voert de Vlaams Bouwmeester op vraag van gemeenten Bouwmeesterscans uit. Hiermee krijgen gemeenten inzicht in de ruimtelijke staat van hun grondgebied en suggesties voor oplossingen die het fiat van de Vlaams Bouwmeester hebben. Een multidisciplinair team van externe experts buigt zich over ruimtelijke en beleidsmatige sterktes en zwaktes en stelt aan de hand van welgekozen ambities een transitieagenda voor.

Bart Verhaeghe:
**‘De scan is geen
vrijblijvend
document. Het
lokt in elk geval
een ruimtelijk
debat uit.’**

De Bouwmeesterscan is een rapport waarin de gemeente een overzicht krijgt van haar ruimtelijke en beleidsmatige sterktes en zwaktes, met de bedoeling een concrete agenda van projecten en beleidsmatige ingrepen te hebben voor de transitie naar een aangenamere, gezondere, beter uitgeruste en meer inclusieve leefomgeving, gekoppeld aan een zorgzamere en duurzamere omgang met ons leefmilieu en met natuurlijke hulpbronnen. Daarvoor zet de Bouwmeester onderzoeksbureaus in, die onder zijn leiding de scan daadwerkelijk uitvoeren. Hij wordt bijgestaan door een projectgroep en een stuurgroep. De VVSG zit in de stuurgroep. Het programma is in 2018 van start gegaan. Inmiddels is er al een Bouwmeesterscan uitgevoerd in Arendonk, Berlaar, Diksmuide, Langemark-Poelkapelle, Ninove, Olen, Overijse, Ronse, Wervik en Zedelgem, twintig scans zijn bijna klaar en in 2019 komen er weer dertig gemeenten aan de beurt. Een scan kost tussen de 25.000 en 60.000 euro, inclusief btw, afhankelijk van de grootte en complexiteit van de gemeente. Er is géén subsidie voor beschikbaar.

Ninove: vier van de vijftien kernen versterken

In Ninove was er geen duidelijke visie voor ruimtelijke ordening. ‘Aanvragen voor verkavelingen of bouwprojecten worden daarvoor dikwijls ad hoc behandeld,’ zegt schepen Katie Coppens. ‘Toen we van de Bouwmeesterscan hoorden, grepen we met beide handen deze kans aan om de visie van de Bouwmeester op onze stad te kennen.’ De analyse van de Bouwmeesterscan toonde aan dat Ninove beschikt over een overschot

aan potentiële bouwlocaties. ‘We moeten keuzes maken om te kijken waar we de bevolkingsgroei willen opvangen. De scan stelt voor in te zetten op de versterking van de kern van Ninove en de hoofddorpen Appelterre, Okegem en Denderwindeke,’ zegt Katie Coppens die leerde dat de ontwikkelingskansen van de elf andere, kleinere kernen veel beperkter zijn. Volgens de Bouwmeesterscan kunnen de woonuitbreidingsgebieden er worden geschrapt of bevroren. De scan stelt zelfs voor om bestaande bebouwing, toch zo’n 900 woningen op slechte plekken, op termijn te doen verdwijnen. Katie Coppens kan zich zeker vinden in het voorstel om het open landschap en groen te behouden en te versterken. ‘Maar dit vergt compensatie voor de eigenaars van de gebouwen en bouwgronden, daarom lijkt het me minder realistisch dit uit te voeren.’ De komende tijd gaat ze met de bestuursploeg kijken welke punten uit het advies de stad zal overnemen. ‘Een van die punten is wat mij betreft het verbeteren van de fietsverbindingen. Ook dat signaleerde de Bouwmeesterscan en dat beschouw ik dan ook als een duwtje in de rug om in te zetten op fietsveiligheid en veiligheid van de zwakke weggebruiker,’ zegt Katie Coppens.

Wervik: radicaal voor voetgangers en fietsers kiezen

Toen de Vlaams Bouwmeester eind 2017 voor een spreekbeurt op bezoek was in Wervik, kondigde hij het nieuwe instrument van de Bouwmeesterscan aan. Schepen Bart Verhaeghe besepte dat de stad voor belangrijke ruimtelijke uitdagingen stond: ‘Daarom hebben we onmiddellijk ingetekend, toen de oproep werd gepubliceerd. We wilden die kans

De Bouwmeester moedigt gemeenten aan werk te maken van de ruimtelijke transitie, maar stelt evengoed vast dat gemeenten het niet alleen kunnen.

LIVLA AERTS

op zelfreflectie, ondersteund door een team van externe deskundigen, niet laten voorbijgaan.'

De Bouwmeesterscan is voor Wer-
vik onder andere voorstander van
een radicale keuze voor voetgangers
en fietsers, met concrete voorstellen.
Voor het bestuur waren de voorstel-
len verrassend. 'Een autoluw centrum
met een nieuw circulatieplan, dat idee
moeten we nog even laten bezinken,'
zegt Bart Verhaeghe die blij is met de
heldere analyse en de concrete voor-
stellen. 'Het is geen vrijblijvend docu-
ment en het lokt in elk geval een ruim-
telijk debat uit.' Dit is voor de schepen
belangrijk, maar hij mist een financi-
ele vertaling van de voorstellen en een
voorstel van prioriteitenorde.

Ondertussen werden de resultaten van
de scan voorgesteld aan het college
en het managementteam. Op 14 mei
worden de resultaten toegelicht aan de
gemeenteraad. 'Een week later trekken
we naar de bevolking. Eerst informe-
ren om daarna te debatteren en de pri-
oriteiten mee door de burger te laten
bepalen. We staan al te popelen om de
voorstellen van de Bouwmeesterscan
uit te voeren. Er is hierover veel en-
thusiasme bij de beleidsmakers en de
betrokken ambtenaren. Het is aan ons
om hier mee draagvlak voor te vin-
den,' zegt Bart Verhaeghe.

Olen: minstens stof om te discussiëren

Ook al heeft Olen de nodige beleids-
plannen en -visies, de ruimte evolueert

er voortdurend. 'Dit noodzaakt ons
om op basis van nieuwe inzichten en
trends onze visies bij te sturen,' zegt
omgevingsambtenaar Inne Pijpers.
Met de opmaak van een nieuw meerja-
renplan, een ruimtelijk beleidsplan, een
mobiliteitsplan en een groenvisie voor
de gemeente in het vooruitzicht, kwam
de oproep van de Vlaams Bouwmees-
ter voor Olen als geroepen. 'De Bouw-
meesterscan is prima inspiratie voor de
beleidsplannen in voorbereiding,' zegt
Inne Pijpers.

Zo overtuigt de Bouwmeesterscan dat
voor Olen de zorg om de open ruimte
een belangrijk speerpunt moet wor-
den. De studie bevat in dat verband
evidente maar ook gedurfde suggesties.
In het beste geval inspireert de Bouw-
meesterscan en kent hij een vervolg in
beleidsvisies. Op z'n minst levert hij
stof voor discussie. In elk geval maakte
de studie duidelijk dat zelfs al voert een
lokaal bestuur de regie, de andere over-
heden zullen moeten ondersteunen.
Ontdichten lukt niet zonder financiële
en juridische steun. Het herverdelen
van woonvragen kan niet zonder in-
tensieve samenwerking.

De gemeentelijke administratie leverde
een bijdrage door gegevens aan het
onderzoeksteam van de Bouwmeester
te leveren en gaf regelmatig feedback.
Het eigenlijke onderzoek lag volledig
in handen van het onderzoeksteam.
Het zou immers geen extern advies
zijn, mochten de resultaten beïnvloed
worden. Het is op de dag van de pre-

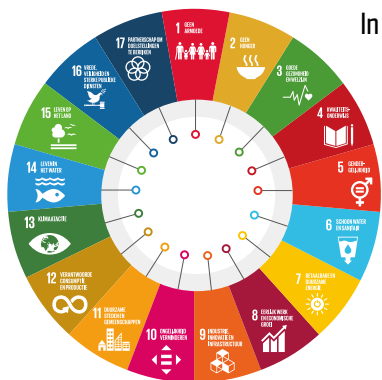
sentatie bij het team van de Vlaams
Bouwmeester dat de puzzel van het
onderzoek gelegd wordt: gevat en ac-
curaat.

Vlaanderen: het voortouw nemen

De Bouwmeester moedigt gemeenten
aan werk te maken van de ruimtelij-
ke transitie, maar stelt evengoed vast
dat gemeenten het niet alleen kun-
nen. Hij pleit daarom voor samenwer-
king tussen gemeenten én tussen de
gemeentelijke, provinciale en gewes-
telijke overheid. Elke Bouwmeester-
scan bevat daarom ook aanbevelingen
aan de Vlaamse overheid. Zo raadt de
Bouwmeester aan dat Vlaanderen het
voortouw neemt bij het schrappen van
woonreservegebieden en instrumen-
ten biedt die bouwen op slechte plek-
ken voorkomen en bouwen op goede
plekken stimuleren. Hij is er ook
voorstander van gemeenten financi-
eel te belonen om open te blijven, dus
wanneer zij géén bijkomende bouw-
grond of bedrijventerreinen plannen.
Daarnaast pleit de Bouwmeester onder
meer nog voor een gedifferentieerd
Vlaams landbouwbeleid, dat ruimte
biedt aan de grootschalige landbouw
maar vooral aan de korteketenland-
bouw. ■

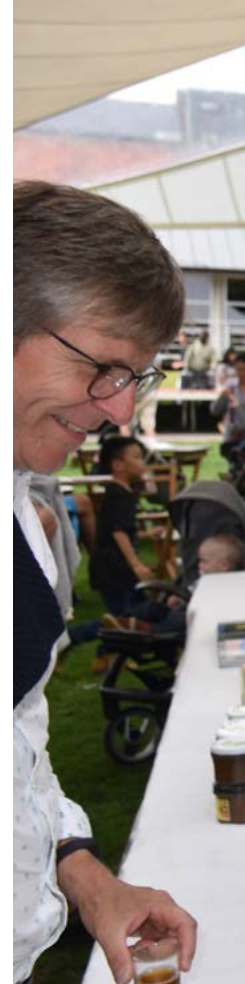
XAVIER BUIJS IS VVSG-STAFMEDEWERKER RUIMTELIJKE
ORDENING

www.vlaamsbouwmeester.be,
zoek op 'Bouwmeesterscan'.

In 2015 keurden de Verenigde Naties de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling goed, die zeventien doelstellingen omvat die ook lokaal een vertaling kunnen krijgen. Voor een lokaal integratiebeleid bieden ze in elk geval een sterk raamwerk. *Lokaal* sprak hierover met twee enthousiaste medewerkers in Brugge en Harelbeke. ‘Leave no one behind’ is het gemeenschappelijke hoofdprincipe.

SABINE VAN CAUWENBERGE IS VVSG-STAFMEDEWERKER INTEGRATIE

Kansen en uitdagingen voor een lokaal integratiebeleid

Annick Vandamme, diensthoofd Noord-Zuid en diversiteitsdienst Brugge, is overtuigd: ‘De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen gaan over inclusief beleid, “leave no one behind” is het hoofdprincipe. Dat is ook waar het integratiebeleid voor staat: geen ongelijkheid, ook niet voor mensen met een migratieachtergrond.’ Voor Bren De Rycke, welzijnsdeskundige in Harelbeke, vraagt het integratiebeleid om een multidisciplinaire invalshoek. Agenda 2030 vormt een extra hefboom om andere diensten mee te krijgen. ‘Het is voor alle diensten een uitdaging om de publieke ruimte en dienstverlening verder in te richten, zodat ze aan alle behoeften tegemoetkomen. Bij al

deze uitdagingen zorgen de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen voor een gemeenschappelijk kader en een gemeenschappelijke taal,’ vindt ook Annick Vandamme. Het nieuwe bestuur in Brugge ondersteunt het gebruik van de zeventien doelstellingen als gemeenschappelijk frame. Elk hoofdstuk is er namelijk aan gekoppeld, zoals je linksonder op deze pagina ziet. Dit is een duidelijk signaal aan alle diensten om er de komende zes jaar concreet mee aan de slag te gaan.

Het goede voorbeeld geven

Bren De Rycke en Annick Vandamme geven in Harelbeke en Brugge het goede voorbeeld door hun activiteiten aan de zeventien duurzame ontwikkelingsdoelstellingen te koppelen. Het Huis van Welzijn in Harelbeke bijvoorbeeld verbond alle lopende projecten van hun doelgroepenwerking aan de zeventien doelstellingen. ‘De centrale opdracht van het Huis van Welzijn is uiteraard ongelijkheid verminderen,’ zegt Bren De Rycke met een verwijzing naar de tiende doelstelling. ‘We zorgen er-

voor dat iedereen gelijk aan de start kan verschijnen. Zo proberen we de hiaten in de kennis van het Nederlands of in de vaardigheid van het fietsen weg te werken, zodat iedereen dezelfde kansen krijgt om deel te blijven nemen aan de samenleving. Op deze manier werken we ook aan verschillende andere doelstellingen.’

De verwevenheid van veel doelstellingen maakt het niet altijd even gemakkelijk een werking ergens onder te brengen. Bren De Rycke geeft het Huis van het Kind als voorbeeld. ‘We hebben het aan SDG 3 “Goede gezondheid en welzijn” gelinkt, maar het Huis van het Kind wil ook de ongelijkheid verminderen, de armoede bestrijden en kinderen goede

Meer weten over de SDG's?

Kom dan op **14 mei** naar de studiedag 'Lokaal=Mondiaal: op weg naar 2030' in Brussel.

voeding geven. Als je op één doelstelling inzet, zet je automatisch ook op andere in. Dit maakt het juist waardevol, want er komt transversaal iets op gang. Zo hebben we bij doelstelling 4 "Kwaliteitsonderwijs" onze oefenkansen Nederlands ondergebracht, de Zomerschool en de huiswerkclassen. In onze Zomerschool Nederlands oefenen anderstalige kinderen vóór het begin van het schooljaar hun Nederlands. Een op de vier van onze kinderen jonger dan twaalf jaar heeft een migratieachtergrond. Hiervoor werken we samen met de sport- en jeugdinstellingen, om de kinderen in de namiddag mee te laten doen aan het reguliere aanbod, zoals de speelpleinwerking. Maar met de Zomerschool willen we ook de ouders onze dienstverlening leren kennen. Dit doen we door af te spreken aan locaties zoals de speltheek en de fietsbier. Op zich kunnen we hier dus ook weer verbanden leggen met verschillende duurzameontwikkelingsdoelstellingen.'

Samenleven in diversiteit

Samenleven in diversiteit vormt voor Harelbeke net als voor veel andere gemeenten een uitdaging. Bren De Rycke: 'Harelbeke wil de nieuwkomers met 77 verschillende nationaliteiten goed onthalen met onder meer de buddy's in het Lokaal Opvanginitiatief. Ook onze acht ambassadeurs, trotse Harelbekenaars met Afghaanse, Congolese, Marokkaanse, Russische en Indonesische roots, zorgen er mee voor dat een nieuwkomer in de gemeente zich vlugger thuis voelt. Hun kaartje met contactgegevens en de talen die ze spreken, geven we mee aan de nieuwkomers die een sociaal netwerk zoeken, een woordje uitleg willen over de Harelbeekse dienstverlening of willen weten hoe ze een trein moeten nemen. De ambassadeurs hebben ook een signalfunctie. Via hen kwamen we te weten dat mensen fietslessen wilden.'

Toegankelijke dienstverlening

Ook Brugge verzorgt via de 'toeiders in diversiteit' een sterk onthaalbeleid. 'Als een nieuwkomer niet meteen de weg vindt naar de juiste dienst- of hulpverlenende instantie, zal de toeleider in diversiteit daarbij helpen. Het aantal en de aard van de hulpvragen worden gesignaleerd aan de dienstverlenende instanties, zodat zij werk kunnen maken van beter toegankelijke dienstverlening,' legt Annick Vandamme uit. 'Daarnaast ondersteunen we onze onderwijsambassadeurs, samen met een federatie van sociaal-culturele verenigingen van mensen met een migratieachtergrond. Deze ambassadeurs zijn ouders met een migratieachtergrond die in hun eigen moedertaal aan andere ouders vertellen over hun kennis en ervaring betreffende onderwijs in Brugge. Dit is nodig, want Brugge telt ondertussen 138 verschillende nationaliteiten. Door het succes van de onderwijsambassadeurs willen we ook starten met gezondheidsambassadeurs die aandacht voor preventieve gezondheidszorg binnen deze doelgroep promoten. Zo zetten we ook het thema cultuurgevoelige zorg- en hulpverlening op de agenda.' ■

Lokaalmarkt 2.0, nieuwe samenwerking met lokale besturen

In mei 2016 opende de vrijdagse Lokaalmarkt in het West-Vlaamse Deerlijk voor het eerst de deuren. Drie jaar later is Lokaalmarkt uitgegroeid tot een begrip en kwamen er ook al markten in Roeselare en Aalst. In Brugge en Heule (Kortrijk) start een nieuw model. Later dit jaar volgen nog steden en gemeenten. 'Beleving en ontmoeting staan centraal. Mensen spreken af op Lokaalmarkt, ontdekken de lokale producten en komen terug voor de kwaliteit,' zegt Karel Deknudt, verantwoordelijke communicatie & marketing.

Lokaal is een binnenmarkt waar lokale boeren een correcte prijs krijgen, het is een ontmoetingsplek voor jong en oud met kinderanimatie en met een handig betaalsysteem. In Brugge en Heule (Kortrijk) start Lokaal nu met een nieuw model van samenwerking. Vroeger investeerde het namelijk zelf in de kramen en de inrichting, maar nu zorgt het lokale bestuur of de organisatie die de wekelijkse markt organiseert, zoals de KVLV in Brugge, voor een pand en een lokale ondernemer die de markt wil organiseren. Lokaalmarkt levert de rest van de ondersteuning. Karel Deknudt: 'Elke markt maakt gebruik van ons gemakkelijke betaalsysteem, onze website en ons logo. Wij ondersteunen de marktverantwoordelijke met de opstart van de markt, helpen de lokale boeren selecteren en het boerenoverleg organiseren. Vervolgens helpen we met de marketing en com-

municatie en organiseren we mee events voor meer beleving. Het doel is hier de marktverantwoordelijke te verzelfstandigen. Wij ontzorgen lokale besturen en boeren en creëren een ontmoetingsplek met lokale producten.'

Ook in kleinere gemeenten

Lokaal trekt ook naar kleinere gemeenten zoals Heule, een deelgemeente van Kortrijk met ongeveer 10.000 inwoners. Daar startte eind maart de eerste zaterdagmarkt. Ze is open van negen tot twaalf uur. De stad Kortrijk deed een inbreng voor de bouw van de bar en de stands, promoot de markt via haar communicatiekanalen en verleende expertise via de cel economie, brandweer en politie voor de nodige attesten en certificaten.

Vlaanderen telt veel gemeenten van die grootte, er is dus een enorm potentieel naast de centrumsteden, waar soms al

Karel Deknudt:
'Wij ontzorgen lokale besturen en boeren en creëren een ontmoetingsplek met lokale producten.'

andere markten of korteketenwinkels actief zijn.

‘Wat echt onontbeerlijk is voor een goede start, is een lokale ondernemer of een groep *believers* van de korte keten. Als we samen met de stad of gemeente die persoon kunnen vinden en er is een geschikt pand, dan zijn we vertrokken.’ Volgens Karel Deknudt is die steun van lokale besturen het zetje dat de korte keten nodig heeft. ‘Nadien wordt elke markt zichzelf bedruipend. Dit is het enige duurzame model. In Vlaanderen is er geen overaanbod van korteketenboeren. Omdat we al ervaring hebben met verschillende markten, kunnen we die enkele aarzelende

boeren overtuigen om hun hoeveverkoop aan te vullen met een stand op Lokaalmarkt.’ Een deel van de omzet gaat naar Lokaal om de kosten te dekken. Karel Deknudt ziet dat de boeren die trouw elke week op de markt staan, een goede zaak doen: ‘We zien al boeren die op vrijdag hun hoevewinkel sluiten, omdat de verkoop op de markt volstaat.’ ■

MICHAEL MOULAERT IS AANSPREEKPUNT LOKALE VOEDSEL-STRATEGIE BIJ DE VVSG

Wil je weten of Lokaalmarkt kan in jouw stad of gemeente? www.lokaalmarkt.be, karel@lokaalmarkt.be, M 0472 36 68 32

JULIEN DEBOSCHIE

© FOTOFEVER

PURO[®]

Fairtrade Coffee
saving the rainforest

PLANET

PEOPLE

PLEASURE
Elk kopje Puro koffie wordt met
liefde en ervaring geroost.
En dat proef je!

WORLD LAND TRUST

FAIRTRADE[®]

Ontdek hoe jij het verschil maakt op
www.puroimpact.com - 0800 44 0 88

WIE

Koen Reynaert

WAT

Outreachend jongerenwerker bij de gemeente Leopoldsburg. Straathoekwerk met klemtoon op maatschappelijk kwetsbare jongeren van 12 tot 25 jaar.

HOE

Door actief de buurten en plekken op te zoeken waar jongeren hun tijd doorbrengen in het openbaar domein, streeft Koen ernaar een herkenbaar en vertrouwd aanspreekpunt te zijn voor hen. Bij hem kunnen ze terecht met vragen en problemen in alle levensdomeinen, maar ook gewoon voor een babbel of om wat te 'hangen'.

HOEVEEL

Het aantal jongeren en vragen wisselt. Koen werkt alleen en vanuit de jeugddienst, maar boogt op een heel netwerk van partners waarnaar hij kan doorverwijzen: sportdienst, sociale dienst, scholen, integratiedienst en vele andere.

Koen Reynaert is outreachend jongerenwerker in Leopoldsburg. Door zoveel mogelijk aanwezig te zijn in het buitenleven van maatschappelijk kwetsbare jongeren wordt hij voor hen een gesprekspartner en vertrouwenspersoon, een noodzakelijke draad in een netwerk van mogelijkheden om hun leven in eigen handen te nemen.

'Je zou me kunnen omschrijven als een professioneel rondhanger,' glimlacht Koen Reynaert. 'Wat ik doe is voor een groot deel straathoekwerk, gericht op jongeren. De manier van werken is heel laagdrempelig. Ik ondersteun mijn "gasten" in hun pogingen om hun levenskwaliteit op te krikken. Straathoekwerkers doen dat in de eerste plaats door aanwezig te zijn in de openbare ruimte. Geen kantoorwerk dus. Er hoort wel wat administratie en rapportage bij, maar voor het overige begeben we ons naar buiten.

Dat mag je vaak letterlijk nemen: we trekken naar pleinen en pleintjes, de wijken in, naar cafés en buurthuizen enzovoort, overal waar we de doelgroep kunnen bereiken.' Maatschappelijk kwetsbare jongeren van 12 tot 25 jaar zijn de hoofddoelgroep van Koen Reynaert. Andere straathoekwerkers leggen zich toe op ouderen of daklozen, of op mensen met een verslavingsproblematiek. Maar uiteindelijk werken ze met iedereen die zich aanbiedt in de publieke ruimte. 'Daar aanwezig zijn is belangrijk voor de relatieop-

Richtpunt en houvast in de openbare ruimte

CHRISTEN PAESEN

bouw, zoals dat heet,' zegt Koen. 'Een vertrouwensband scheppen komt eerst. De probleemfocus, als die er al zou zijn, komt later. Zodra het vertrouwen er is, komen er vaak vragen van de jongere. Dan proberen we daar samen oplossingen voor te vinden. Alle mogelijke domeinen van het leven komen in aanmerking. Heeft een jongere een vraag over werk, dan bekijk ik naar welke partners in de omgeving ik kan doorverwijzen, of trek ik er samen met hem of haar naartoe. Belangrijk om te weten is dat we altijd werken op de vraag en op het tempo van de gast. We houden ons ook aan het beroepsgeheim. Als de jongere actie wil ondernemen, dan staan we klaar. Wil hij of zij dat niet of nog niet? Geen probleem. Dan blijven we wel aanwezig en zijn beschikbaar zolang het nodig of gewenst is.' Koen Reynaert werkt meestal alleen, hoewel 'alleen' hier een relatief begrip is. 'Het gebeurt wel eens dat ik met een collega uit een andere gemeente of met

een andere straathoekwerker meeloop om de sfeer elders op te snuiven. Maar ik ben wel de enige outreachende jongerenwerker. Zelf val ik onder de jeugddienst. Ik overleg ook af en toe met de schepen van Jeugd, die me aanstuurt. Maar als jongerenwerker heb je daarbuiten natuurlijk een heel netwerk waarop je steunt om jongeren te kunnen doorverwijzen waar het nodig is, binnen de gemeente of desnoods daarbuiten. Die doorverwijsfunctie is essentieel. Veruit mijn belangrijkste partner is de sociale dienst van de gemeente, die fantastisch werk levert. Daar kan ik zelf met vragen terecht, ik kan er mijn gasten naar verwijzen of trek er samen met hen naartoe. Met de scholen werk ik regelmatig samen om de zichtbaarheid van het jongerenwerk bij de leerlingen te vergroten. Via de jeugddienst is er daarnaast vaak contact met de sportdienst. Zo organiseren we nu een streetsoccertoernooi en loop ik rond in de buurt om bij de jongeren die ik ken, te polsen of ze willen deelnemen. Ik nodig hen dan meteen ook uit naar de Tienerinstuif van de jeugddienst, die binnenkort plaatsvindt. Omdat onze gemeente een redelijk grote populatie jongeren met een migratieachtergrond heeft, is de integratiedienst uiteraard ook een belangrijke partner. Daarmee wissel ik tips en ervaringen uit over omgang met de doelgroep, we bezoeken samen allochtonenverenigingen. Daarom trent hebben we de voorbije maanden sterk samengewerkt. Die partnerschappen spelen dus allemaal

mee in het straathoekwerk. Maar soms is het ook gewoon: jongeren tegenkomen op straat, samen wat rondhangen, iets gaan drinken en over prettige dingen praten. Het hoeft niet altijd over problemen te gaan.'

'Een drietal jaar geleden ben ik eerder toevallig in dit werk gerold,' vertelt Koen Reynaert, die van opleiding verpleegkundige is. 'Het is een boeiende en uitdagende functie, die misschien een beetje idealisme vraagt. Ik haal er veel voldoening uit, maar ook frustratie hoort er soms bij. Op het moment dat een jongere je in vertrouwen neemt met een vraag over een belangrijk levensdomein, weet je dat je een band met hem of haar hebt opgebouwd. Dat doet op zich deugd. Als je dan gericht kunt doorverwijzen, en je merkt achteraf dat de jongere daardoor effectief een stap vooruit heeft kunnen zetten, dan geeft dat een zeer dankbaar gevoel. Het heeft ook een zeer positieve invloed op die jongere, die zich gesterkt weet om misschien zelf verdere actie te ondernemen. Anders wordt het, wanneer je een jongere niet kunt motiveren en je aanvoelt dat het met een probleemsituatie niet de goede richting uitgaat. Dan is het zoeken naar een balans: je probeert zoveel mogelijk aanwezig te blijven en te blijven praten, zonder in te grijpen in het leven van de jongere. Met die situaties moet je leren omgaan, ze ombuigen vergt veel creativiteit.' ■

PIETER PLAS IS REDACTEUR VAN LOKAAL

agenda

ONTDEK ONS OPLEIDINGSAANBOD OP WWW.VVSG.BE/OPLEIDINGEN

mei

Aarschot 7 mei

Busrit: een blik op de lokale dienstencentra

Het netwerk Thuiszorg legt voor nieuwe burgemeesters en schepenen een bus in langs drie heel verschillende lokale dienstencentra met elk hun eigen troeven. vvsg.be/opleidingen

Brussel 8 mei

Burgemeester en gemeentelijk veiligheidsbeleid

Welke verantwoordelijkheid draag je als burgemeester voor veiligheid, hoe hanteer je instrumenten zoals bestuurlijk handhaven of GAS-boetes? Wie werkt nog mee aan veiligheid en hoe hou je als burgemeester de regie in handen? Ook de Lokale Integrale Veiligheidscel komt aan bod: wat moet je als burgemeester weten en wat is de rol van het OCAD? vvsg.be/opleidingen

Diksmuide 9 mei

Genk 20 mei (VOLZET)

Leidinggeven voor ploegbazen

In deze opleiding vertrekken we vanuit de eigen ervaring en gaan we werksituaties analyseren en bespreken. Interactieve oefeningen zorgen er dan weer voor dat je inzicht krijgt in de do's-and-don'ts van leidinggeven. vvsg.be/opleidingen

Oostende 9 mei

Mechelen 4 juni

Hasselt 6 juni

Hallo, is dit discriminatie?

Hoe ga je om met discriminatie op de werkvloer? Deze opleiding leert je omgaan met de antidiscriminatiewetgeving en hoe je met de geschikte gesprekstechnieken kunt reageren. vvsg.be/opleidingen

Brussel 10 mei

Eerste rondetafel: Samen slim

Welke technologische oplossingen stimuleren de zachte mobiliteit in je stad of gemeente? Aan deze rondetafel zijn lokale politici en medewerkers welkom met ervaring en interesse in toepassingen die kunnen helpen om meer burgers op de fiets te krijgen of te doen bewegen bij allerlei gelegenheden. Fietsberaad licht toe hoe maatregelen een onderdeel vormen van een breder, sterk fietsmobiliteitsbeleid. vvsg.be/opleidingen

Oudenaarde 14 mei

Torhout 11 juni

Geel 13 juni

Verhoog je veerkracht - Jezelf wapenen tegen burn-out

In deze opleiding leer je hoe je meer veerkracht en weerbaarheid kunt ontwikkelen om een burn-out te vermijden. Tijdens een interactieve workshop met herkenbare praktijkvoorbeelden worden de deelnemers zich bewust van hun persoonlijke energiehuishouding en het belang van veerkracht voor de uitoefening van hun werk. vvsg.be/opleidingen

Hasselt 14 mei

Genk 21 mei

Overheidsopdrachten

Op deze studiedag krijg je een helder overzicht van de wijzigingen in de regelgeving. Als je verantwoordelijk bent voor aanbestedings- en gunningsprocedures, dan is dit een unieke kans om je vragen over correcte uitvoering voor te leggen. vvsg.be/opleidingen

Brussel 14 mei

Lokaal=Mondiaal

Als burgemeester, schepen of ambtenaar van internationale samenwerking, lokaal mondiaal beleid en duurzaamheid kies je na deze dag niet alleen resoluut voor een sterk lokaal mondiaal beleid, maar weet je ook hoe je internationale thema's, internationale samenwerking, fair trade en Agenda 2030 in je stad of gemeente realiseert. vvsg.be/opleidingen

Mechelen 16 mei

Brugge 21 mei

Leuven 23 mei

Hasselt 28 mei

Lokaal sociaal beleid in het meerjarenplan

Hoe kun je het meerjarenplan gebruiken als hefboom om meer gedragenheid en een sterkere verankering van sociaal beleid te realiseren in alle beleidsdomeinen van het lokale bestuur? vvsg.be/opleidingen

STEFAN DEWICKERE

Brussel 15 mei

Masterclass: van ruimtelijke planning naar ruimtelijk beleid

Wil je als burgemeester of schepen een gedragen ruimtelijk beleid? Hoor je graag van collega's hoe zij lokale vraagstukken met betrekking tot het ruimtegebruik oplossen? In deze masterclass, exclusief voor mandatarissen, leer je lokaal ruimtebeleid ontwikkelen, zoek je samen met je collega's naar praktische instrumenten en bespreek je mogelijke struikelblokken.

vvsg.be/opleidingen

INLEVERING

PERSONEELSADVERTENTIES

Lokaal 6 (juninummer) – 9 mei
Lokaal 7/8 (zomernummer) – 13 juni

Uw personeelsadvertenties
in **Lokaal, VVSG-week,**
op de **VVSG-website**
én getweet via **@JobLokaal**

INFORMATIE

vacatures@vvsbg.be

Op zoek... naar nieuwe collega's?

De VVSG biedt verschillende tariefformules aan voor de plaatsing van vacatures, zoals een gezamenlijke formule met Poolstok. www.vvsbg.be/vacatures.

Leuven vanaf 20 mei

Gent vanaf 3 oktober

Projectmanagement

Met projectmatig werken bereik je binnen een afgesproken termijn en binnen de overeengekomen budgettaire grenzen een vooropgesteld resultaat dat beantwoordt aan geëxpliciteerde kwaliteitscriteria. vvsbg.be/opleidingen

juni

Torhout 4 juni

Leuven 18 juni

Herkennen van signalen van stress en burn-out

In deze sensibiliserende/informatieve opleiding over stress en burn-out leren leidinggevendenden het verschil tussen stress, overspanning en burn-out, en wat je organisatie en leidinggevendenden kunnen doen. vvsbg.be/opleidingen

Brussel 5 juni

Masterclass: samenleven in diversiteit

Wil je als burgemeester of schepen inzicht in en greep op het wij/zij-verhaal in je gemeente krijgen? Wil je hierin echt vooruitgaan en beleidsresultaten boeken? Hoor je graag van collega's hoe zij hiermee lokaal aan de slag willen gaan? Tijdens deze masterclass leer je ook hoe je de dynamiek van polarisering kunt herkennen en doorbreken. vvsbg.be/opleidingen

Amsterdam en Almere 6-7 juni

Inspiratie voor de duurzame, circulaire gemeente van de toekomst

Ontdek in Amsterdam en Almere hoe ze de circulaire economie versterken en hoe ze samenwerken binnen een sterk lokaal ecosysteem om een slimme energieneutrale stad tot stand te brengen. vvsbg.be/opleidingen

03-05-2019

GEMEENTE BERLAAR

Adviseur financiën

GEMEENTE BALEN

Deskundige mobiliteit

05-05-2019

STAD TURNHOUT

- Coördinator nationaal museum van de speelkaart

- Programmaregisseur armoede

STAD GENK

Deskundige kinderopvang

GEMEENTE LIEDEKERKE

- Clustermanager infrastructuur

- Clustermanager vrije tijd

GEMEENTE OLEN

HR-medewerker

06-05-2019

GEMEENTE BOUTERSEM

Omgevingsambtenaar

GEMEENTE WICHELEN

- Aankoper

- Diensthoofd mens

STAD WAREGEM

- Stafmedewerker personeelsbeheer

- Projectmedewerker wegen- en waterinfrastructuur

07-05-2019

GEMEENTE NAZARETH

Beleids- en participatiemedewerker

GEMEENTE ROOSDAAL

Deskundige planning

OCMW ROOSDAAL

Coördinator sociale zaken

08-05-2019

STAD AALST

Teamverantwoordelijke vergunningen en handhaving milieu

GEMEENTE KRUIBEKE

Afdelingshoofd welzijn

C-SMART

Consulent gegevensbescherming / data protection officer

10-05-2019

GEMEENTE LUMMEN

- Bibliothecharis

- Afdelingshoofd personeel en organisatie

- Deskundige facility

- 2 deskundigen omgeving

- Deskundige overheidsopdrachten

- Preventieadviseur

- Deskundige ICT

LOGINS/CEVI NV

Productbeheerder sociale dienst

GEMEENTE BERLAAR

Consulent ICT

11-05-2019

CEVI NV

Productbeheerder sociale dienst (welzijn)

13-05-2019

AGENTSCHAP BINNENLANDS BESTUUR

Beleidsmedewerker fiscaliteit

14-05-2019

HULPVERLENINGSZONE WAASLAND

Deskundige HRM

15-05-2019

STAD HALLE

Deskundige tewerkstelling en sociale economie

OCMW LEBBEKE

Directeur

17-05-2019

GEMEENTE RANST

Assistent-informaticus

19-05-2019

GEMEENTE LEBBEKE

- Coördinator ICT

- Deskundige P&O

burgemeester Triljoen

WEGWIJS IN DE POLITIEZONE **3de editie**

door Koen Van Heddeghem, Tom De Schepper, Ben Gilot, Mark Crispel

In deze pocket maakt u kennis met de werking van de politiezone. Hoe situeert de politiezone zich in de politiestructuur en wat zijn haar taken? Wat is de taak van het politiecollege en de politieraad? Wat is mijn opdracht als politieraadslid? Hoe wordt de politiezone gefinancierd? Wat is een zonaal veiligheidsplan?

Op deze en tal van andere vragen geeft deze handleiding u een duidelijk antwoord. Een handige pocket voor politieraadsliden of burgers die meer willen weten over hoe politiezones werken.

Auteurs: Koen Van Heddeghem, Tom De Schepper, Ben Gilot, Mark Crispel.

ISBN (print): 978 - 2 - 509 - 03371 - 0 | Formaat: 160 x 240mm | Type: Vastbladig boek

Meer info & bestellen:
www.politeia.be

Voor kortingen op groepsbestellingen: contacteer nathalie.deceukeleer@politeia.be

Uw inspecteur, altijd beschikbaar voor u

NABIJHEIDS
STRAAT

Ethias, verzekeraar nr. 1 van openbare diensten in België

Al bijna 100 jaar vertrouwt u dagelijks op de expertise van de Ethias-inspecteurs. Beschikbaar, bekwaam en **altijd dichtbij**: ze zijn de geknipte gesprekspartner voor al uw vragen over verzekeringen. Geen wonder dat **98% van onze klanten tevreden is** over hun relatie met Ethias!

De Ethias-inspecteur: de raadgever die u het leven makkelijk maakt.

Ontdek ons complete aanbod producten en diensten op www.ethias.be/publieke-sector

ethias
Doet wat moet